

DOLOŽKA VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU S CELOŠTÁTNYM DOSAHOM NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

vypracovaná podľa prílohy č. 7 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Hlavné ciele

V júni 2021 bolo prijaté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (ďalej len „všeobecné nariadenie EÚ“).

V rámci prijatej legislatívy EÚ pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ (článok 5 všeobecného nariadenia EÚ):

1. Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa;
2. Zelenšia nízkouhlíková Európa;
3. Prepojenejšia Európa;
4. Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv;
5. Európa bližšie k občanom.

Účelom Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej len „PD SR“) je zabezpečiť efektívne a účinné využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ na zabezpečenie stanovených cieľov politiky súdržnosti.

2. Vzťah k iným strategickým dokumentom

PD SR súvisí najmä s nasledovnými strategickými a legislatívnymi rámcami na medzinárodnej, európskej a národnej úrovni:

Medzinárodná úroveň

- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy;
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy;
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj;
- Dohovor o biologickej diverzite;
- Parížska dohoda – Rámcový dohovor OSN o zmene klímy.

Európska úroveň

- Zmluva o fungovaní Európskej únie;
- Správa o Slovensku 2019 (príloha D);
- Správa o Slovensku 2020;
- Špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovensko;
- Priority kohéznej politiky EÚ pre obdobie 2021 – 2027;
- Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu;
- BIELA KNIHA Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje;
- Európska dohoda o medzinárodných železničných magistrálach (AGC);
- Európska dohoda o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy a príslušných objektoch (AGTC);
- Koncepcia na ochranu vodných zdrojov Európy;
- Európska zelená dohoda (European Green Deal);
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor);
- Európska perspektíva priestorového rozvoja (ESDP);
- Energetický plán do roku 2050;
- Nástroj na prepájanie Európy (CEF);
- Obnovená stratégia trvalo udržateľného rozvoja EÚ;
- Európa ako popredná svetová destinácia cestovného ruchu – nový politický rámec pre európsky cestovný ruch;
- Stratégia EÚ pre podunajskú oblasť;
- Akčný plán Stratégia EÚ pre dunajský región;
- Európsky pilier sociálnych práv (2017) a Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (2021) a závery sociálneho samitu v Porte v dňoch 7. – 8. 5. 2021 (Deklarácia z Porta);
- Program Digitálna Európa;
- Nástroj na prepájanie Európy;
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu;
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050;

- Plán postupu v energetike do roku 2050 (Energetický plán do roku 2050);
- Program Horizont Európa;
- Program pre životné prostredie a ochranu klímy LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie);
- Program Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie);
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania.

Národná úroveň

- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020);
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024;
- Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky;
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030;
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – KURS 2001 v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001;
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030;
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030);
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030;
- Priority vo výstavbe cestnej infraštruktúry;
- Harmonogram prípravy a výstavby projektov cestnej infraštruktúry;
- Priority v obnove a rozvoji železničnej infraštruktúry;
- Koncepcia rozvoja intermodálnej dopravy Slovenskej republiky do roku 2030;
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike;
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike;
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020;
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia;
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja;
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030;
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí;
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike;
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V.;
- Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike;
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030;
- Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov;
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025;
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027;
- Národný plán široko pásmového pripojenia;
- Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030;
- Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2019 – 2022;
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030;
- Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 – 2027 (SK RIS3 2021+);

- Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030;
- Strategické priority rozvoja zamestnanosti v Slovenskej republike s výhľadom do roku 2030;
- Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania;
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030;
- Národný plán posilnenia Záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike s výhľadom do roku 2030;
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030;
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030;
- Celoštátna stratégia rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike na roky 2021 – 2027;
- Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030;
- Ostatné dokumenty/stratégie/plány Slovenskej republiky vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok.

Vzťah PD SR k vyššie uvedeným strategickým dokumentom je interaktívny – tzn., že nadväzuje na ich základné princípy a priority a na druhej strane sa prostredníctvom PD SR vnášajú do týchto dokumentov požiadavky a pravidlá, čím sa v konečnom dôsledku vytvára rámec pre návrh a efektívnu implementáciu konkrétnych projektov operačných programov s dôrazom na ochranu a tvorbu životného prostredia a zdravia obyvateľov a špecifické danosti jednotlivých regiónov.

II. Opis priebehu prípravy a posudzovania

Posudzovanie vplyvov PD SR na životné prostredie zabezpečovalo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“) ako obstarávateľ v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“).

Návrh PD SR podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa druhej časti zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní“).

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a posudzovania

Proces prípravy strategického dokumentu

Každý členský štát EÚ má povinnosť podľa článku 10 ods. 6 všeobecného nariadenia EÚ vypracovať partnerskú dohodu v súlade s Európskym kódexom správania pre partnerstvo a predložiť ju EK pred predložením prvého programu alebo súčasne s ním. Gestorom vypracovania PD SR je MIRRI SR.

Pri príprave PD SR sa uplatňuje princíp partnerstva, tzn. účasť sociálnych a ekonomických partnerov na odbornej aj politickej úrovni.

Príprava návrhu PD SR prebieha v súlade s princípom partnerstva, podľa všeobecného nariadenia EÚ, prostredníctvom práce partnerských platforiem a ad hoc koordinačných a pracovných zasadnutí. Pre vypracovanie PD SR boli vytvorené tieto platformy:

- ***Rada vlády Slovenskej republiky pre politiku súdržnosti 2021 – 2027*** ako politická platforma, ktorá bola zriadená vládou Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) v marci 2019. Jej členmi sú predstavitelia štátnej správy, územnej samosprávy, zamestnávateľských zväzov, odborových zväzov, akademické a vedecké komunity a tiež splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity;
- ***Pracovná skupina „Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+“*** ako odborná platforma, ktorá bola zriadená vo februári 2017. Pracovná skupina pozostáva z členov zastupujúcich ústredné orgány štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, akademickej sféry, záujmových združení, reprezentatívnych profesijných združení a organizácií, mimovládnych a iných organizácií a združení. Výber širokej škály sociálnych a hospodárskych partnerov sa riadil delegovaným nariadením Komisie o Európskom kódexe správania pre partnerstvo.

Na jednotlivých ministerstvách boli vytvorené pracovné skupiny zahŕňajúce relevantných partnerov k programovaniu a plneniu základných podmienok.

Návrh PD SR bol koncom januára 2020 odoslaný EK na neformálne posúdenie a zároveň sa k nemu vo februári 2020 uskutočnilo neformálne rokovanie s EK. Návrh PD SR v tejto fáze ešte neobsahoval tabuľky s finančnými údajmi.

Na základe početných diskusií a pracovných stretnutí MIRRI SR pripravilo ucelený návrh PD SR – tzn. kompletný návrh obsahujúci všetky potrebné časti. Ucelený návrh PD SR je prílohou informatívneho materiálu *„Informácia o príprave návrhu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 a návrh rozdelenia národnej alokácie“*, ktorý vláda Slovenskej republiky vzala na vedomie 28. apríla 2021.

Informácia spoločne s uceleným návrhom PD SR bola 29. 4. 2021 predstavená sociálno-ekonomickým partnerom v rámci online zasadnutia pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+ a 4. 5. 2021 v rámci zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre politiku súdržnosti 2021 – 2027. Predložený dokument jednomyselne vzali na vedomie všetci členovia Rady vlády Slovenskej republiky a týmto aktom MIRRI SR dostalo mandát na začatie neformálnych diskusií s EK k ucelenému návrhu PD SR.

Ďalší postup prípravy a schvaľovania strategického dokumentu PD SR možno zhrnúť nasledovne:

- pripravený ucelený návrh PD SR bol 12. 5. 2021 odoslaný EK na neformálne posúdenie a EK k nemu zaslala 23. 6. 2021 pripomienky;
- k predloženým pripomienkam sa 30. 6. 2021 uskutočnilo neformálne pracovné stretnutie so zástupcami EK. Po tomto stretnutí sa v júli 2021 konali ďalšie štyri neformálne online technické rokovania so zástupcami EK. Zároveň sa uskutočnila intenzívna komunikácia s dotknutými rezortmi k predloženým pripomienkam EK;

- návrh PD SR a pripomienky EK boli v auguste 2021 zaslané na vyjadrenie stanoviska sociálno-ekonomickým partnerom. Diskusia k vyhodnoteniu a spôsobu zapracovania predložených pripomienok a návrhov bola 23. septembra 2021 predmetom zasadnutia pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+;
- koncom septembra 2021 sa uskutočnili ďalšie technické rokovania so zástupcami EK na tému udržateľného vodného hospodárstva a k otvoreným horizontálnym otázkam;
- v októbri 2021 bol aktualizovaný návrh PD SR predložený na druhé neformálne posúdenie EK;
- v decembri 2021 bol návrh PD SR zaslaný na EK na ďalšie posúdenie, tzv. Interservice consultations;
- od 24. 2. – 10. 3. 2022 bol návrh PD SR predmetom riadneho medzirezortného pripomienkového konania;
- v marci 2022 bol návrh PD SR prerokovaný na mimoriadnom rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky a Rady vlády Slovenskej republiky pre politiku súdržnosti 2021 – 2027;
- schválený návrh PD SR vládou Slovenskej republiky bude oficiálne predložený na proces schválenia EK.

Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu

V zmysle zákona o posudzovaní vplyvov je PD SR strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom. Postup posudzovania vplyvov návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona o posudzovaní vplyvov. V zmysle § 3 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov tento postup zahŕňa vypracovanie oznámenia o vypracovaní strategického dokumentu, vypracovanie rozsahu hodnotenia strategického dokumentu, správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a stanovisko z posúdenia strategického dokumentu, pričom pri všetkých fázach postupu je zabezpečený prístup verejnosti a konzultovanie strategického dokumentu s verejnosťou. Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu bolo vykonané podľa zákona o posudzovaní vplyvov, zohľadňujúc požiadavky smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie.

Cieľom procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu bolo zahrnúť výsledky posudzovania dopadov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie ľudí do rozhodovacieho procesu na úrovni štátu, so zohľadnením stanovísk dotknutých orgánov, organizácií a verejnosti.

Proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu prebiehal podľa § 17 zákona o posudzovaní vplyvov, pričom v zmysle § 17 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov boli primerane aplikované ustanovenia § 5 až 16 zákona o posudzovaní vplyvov.

Proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu zabezpečil, v súlade s § 17 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, rezortný orgán v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, sekciou environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva (v súčasnosti sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie), odborom posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“).

1. Vypracovanie oznámenia o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom (ďalej len „oznámenie o SD“) zabezpečil, v súlade s § 60 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov, obstarávateľ. Oznámenie o SD bolo vypracované, podľa § 5 ods. 5 a prílohy č. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, Ing. Vierou Huskovou a Ing. Milanom Luciakom v decembri 2020. Oznámenie o SD bolo, podľa § 17 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, doručené rezortným orgánom na MŽP SR a v súlade s § 6 ods. 1 a § 17 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov bolo 22. 12. 2020 zverejnené formou informácie o oznámení v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom (v denníku Pravda) a súčasne na webovom sídle Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, na adrese: www.mirri.gov.sk. Podľa § 6 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov bolo oznámenie o SD zverejnené na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/partnerska-dohoda-slovenskej-republiky-na-roky-2021-2027> 22. 12. 2020. Stanoviská k oznámeniu o SD bolo možné, v súlade s § 6 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, doručiť do 15 dní odo dňa jeho doručenia, resp. zverejnenia. K oznámeniu o SD boli doručené 2 stanoviská (*Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, sekcia digitálnej agendy, odbor priamo riadených programov EÚ a digitálnych infraštruktúr a Združenie domových samospráv*). Obe stanoviská doručené k oznámeniu o SD boli, v súlade s bodom 2.2.3 rozsahu hodnotenia strategického dokumentu č. 7156/2021/oPLPS-3 z 18. 01. 2021 (ďalej len „rozsah hodnotenia“) určeného rezortným orgánom v spolupráci s MŽP SR, vyhodnotené v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie (ďalej len „správa o hodnotení strategického dokumentu“).
2. Rozsah hodnotenia určil, v súlade s § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov, rezortný orgán v spolupráci s MŽP SR. Pri určovaní rozsahu hodnotenia sa, podľa § 8 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, vychádzalo z obsahu a štruktúry správy o hodnotení strategického dokumentu a prihliadalo sa na stanoviská doručené k oznámeniu o SD. V rozsahu hodnotenia bolo, pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvov strategického dokumentu, určené dôkladné zhodnotenie nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal) a variantu uvedeného v oznámení o SD. Ďalej boli v rozsahu hodnotenia určené tri všeobecné podmienky a štyri špecifické požiadavky. Časový harmonogram nebol určený. Rozsah hodnotenia, v súlade s § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov, zverejnil rezortný orgán bezodkladne, 21. 01. 2021, v plnom rozsahu na webovom sídle Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, na adrese: www.mirri.gov.sk a súčasne zverejnil informáciu o určenom rozsahu hodnotenia v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom (v denníku Pravda). MŽP SR zverejnilo rozsah hodnotenia, v súlade s § 8 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, bezodkladne po jeho určení na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/partnerska-dohoda-slovenskej-republiky-na-roky-2021-2027> 21. 01. 2021. Pripomienky k rozsahu hodnotenia bolo možné, v súlade s § 8 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov, doručiť do 10 dní odo dňa jeho

zverejnenia. K rozsahu hodnotenia bolo doručené 1 stanovisko (*Združenie domových samospráv*). Predmetné stanovisko doručené k rozsahu hodnotenia bolo, v súlade s bodom 2.2.3 rozsahu hodnotenia, vyhodnotené v správe o hodnotení strategického dokumentu.

3. Hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu podľa § 9 zákona o posudzovaní vplyvov zabezpečil, v súlade s § 17 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, rezortný orgán a výsledok hodnotenia je uvedený v správe o hodnotení strategického dokumentu. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu zabezpečil, v súlade s § 60 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov, obstarávateľ. Správa o hodnotení strategického dokumentu bola vypracovaná, podľa § 9 a prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, Ing. Vierou Huskovou a Ing. Milanom Luciakom v októbri 2021. Správa o hodnotení strategického dokumentu spolu s návrhom strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bola, podľa § 17 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov, predložená rezortným orgánom na MŽP SR a v súlade s § 17 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov bolo úplné znenie návrhu strategického dokumentu a správa o hodnotení strategického dokumentu zverejnená na webovom sídle Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, na adrese: www.mirri.gov.sk 27. 10. 2021 a súčasne bola zverejnená informácia o ich vypracovaní v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom (v denníku Pravda). Podľa § 10 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov bola správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu zverejnená na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/partnerska-dohoda-slovenskej-republiky-na-roky-2021-2027> 27. 10. 2021. Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu boli, v súlade s § 11 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, prístupné verejnosti najmenej 21 dní. Stanoviská k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu bolo možné, v súlade s § 12 ods. 1 a 2 zákona o posudzovaní vplyvov, doručiť najneskôr do 21 dní odo dňa ich doručenia, resp. zverejnenia. K správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu bolo doručených 11 stanovísk (*Ministerstvo financií Slovenskej republiky, kancelária generálnej tajomníčky služobného úradu; Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, odbor plánovania investícií a financovania projektov, oddelenie financovania projektov; Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia európskych programov MV SR, odbor adaptácie na klimatickú zmenu, oddelenie programovania, monitorovania a hodnotenia; Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odbor stratégie dopravy; Trnavský samosprávny kraj, odbor stratégií a projektov; Prešovský samosprávny kraj, odbor strategického rozvoja; Nitriansky samosprávny kraj, odbor strategických činností; Klub 500; Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky; Ing. Ján Plesník a INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY*).
4. Konzultácie, podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov, bolo možné, v súlade s § 65g ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov, uskutočniť počas celého procesu posudzovania

vplyvov strategického dokumentu písomne, formou pripomienkovania vyššie uvedených dokumentov, zaslaním písomného stanoviska. Konzultácie boli počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu zrealizované s 2 subjektmi (*František Hamšík a Združenie domových samospráv*).

5. Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu (ďalej len „verejné prerokovanie“) sa uskutočnilo 10. 11. 2021 o 13:00 h v priestoroch účelového zariadenia Hotel Bôrik, Bôrik 15, Bratislava – Staré Mesto. S ohľadom na pandemickú situáciu súvisiacu s ochorením COVID-19 bol vstup umožnený iba osobám v režime OTP. Zúčastniť sa verejného prerokovania bolo možné aj v online forme. Verejné prerokovanie zabezpečil, v súlade s § 17 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov, rezortný orgán v spolupráci s MŽP SR. Termín a miesto verejného prerokovania oznámil rezortný orgán MŽP SR, v súlade s § 17 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, najmenej 10 dní pred jeho konaním. Termín a miesto verejného prerokovania zverejnil rezortný orgán, v súlade s § 17 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, na webovom sídle Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, na adrese: www.mirri.gov.sk a v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom (v denníku Pravda) 29. 10. 2021. MŽP SR zverejnilo informáciu o termíne a mieste konania verejného prerokovania na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/partnerska-dohoda-slovenskej-republiky-na-roky-2021-2027> 29. 10. 2021. Z verejného prerokovania bol, v súlade s § 11 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov, vyhotovený záznam.
6. Vypracovanie odborného posudku zabezpečilo MŽP SR, v súlade s § 17 ods. 11 a § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, pričom za spracovateľa odborného posudku určilo Ing. Jozefa Richtárčika, zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 74/96-OPV.
7. Výsledky posudzovania vplyvov strategického dokumentu a zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením uvedie, v zmysle § 17 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov, rezortný orgán v doložke vplyvov na životné prostredie, ktorej obsah je uvedený v prílohe č. 7 zákona o posudzovaní vplyvov. V zmysle § 15 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov schvaľujúci orgán nemôže bez doložky vplyvov na životné prostredie podľa § 17 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov schváliť strategický dokument, ktorý je predmetom posudzovania. Schvaľujúci orgán je povinný vziať do úvahy výsledky účasti verejnosti, a to najmä stanoviská verejnosti, výsledky konzultácií a verejného prerokovania s verejnosťou, vznesené pripomienky verejnosti. Ak obstarávateľ nezohľadní pripomienky vyplývajúce zo stanoviska z posúdenia strategického dokumentu, je v zmysle § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov povinný svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu so stanoviskom z posúdenia strategického dokumentu schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu. Ak schvaľujúci orgán, v zmysle § 15 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo

predložené, v spolupráci s obstarávateľom vypracuje informácie podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov.

Schválený strategický dokument, ktorému predchádzalo posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov doručí obstarávateľ, v zmysle § 15 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov MŽP SR a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom. MŽP SR následne, v zmysle § 15 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

2. Stanoviská predložené k správe o hodnotení strategického dokumentu na vládnej úrovni a ich vyhodnotenie (akceptované, neakceptované).

Podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona o posudzovaní vplyvov boli rezortnému orgánu k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu doručené nasledovné písomné stanoviská (stanoviská sú uvádzané v skrátenom znení):

- **Ministerstvo financií Slovenskej republiky, kancelária generálnej tajomníčky služobného úradu** (list č. MF/015740/2021-29 z 9. 11. 2021) – v stanovisku uvádza, že k správe o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a k návrhu strategického dokumentu nemá pripomienky.
Vyjadrenie MŽP SR/MIRRI SR: MŽP SR/MIRRI SR berie stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky, kancelárie generálnej tajomníčky služobného úradu na vedomie.
- **Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, odbor plánovania investícií a financovania projektov, oddelenie financovania projektov** (list č. OdPIaFP-2-102/2021 z 18. 11. 2021) – v stanovisku uvádza, že k správe o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a k návrhu strategického dokumentu nemá pripomienky.
Vyjadrenie MŽP SR/MIRRI SR: MŽP SR/MIRRI SR berie stanovisko Ministerstva obrany Slovenskej republiky, odboru plánovania investícií a financovania projektov, oddelenia financovania projektov na vedomie.
- **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia európskych programov MV SR, odbor adaptácie na klimatickú zmenu, oddelenie programovania, monitorovania a hodnotenia** (list č. SEP-AKZ1-2021/004874-002 z 18. 11. 2021) – v stanovisku uvádza, že k obsahu správy o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu nepredkladá žiadne námietky.
Vyjadrenie MŽP SR/MIRRI SR: MŽP SR/MIRRI SR berie stanovisko Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie európskych programov MV SR, odboru adaptácie na klimatickú zmenu, oddelenia programovania, monitorovania a hodnotenia na vedomie.

- **Trnavský samosprávny kraj, odbor stratégií a projektov** (list č. 15397/2021/OÚPŽP-2 z 18. 11. 2021) – v stanovisku uvádza, že k správe o hodnotení strategického dokumentu nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR/MIRRI SR: MŽP SR/MIRRI SR berie stanovisko Trnavského samosprávneho kraja, odboru stratégií a projektov na vedomie.

- **Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odbor stratégie dopravy** (list č. 49831/2021/OSD/128359 z 19. 11. 2021) – v stanovisku uvádza nasledovné pripomienky:

- **pripomienky k návrhu strategického dokumentu:**

- na str. 21 – 22, v časti železničná doprava žiada text opraviť nasledovne (cit.): „Prioritou bude modernizácia hlavných železničných tratí zaradených do siete TEN-T s vysokým dopytom po železničnej osobnej a nákladnej doprave (modernizácia úsekov na základnej sieti koridoru Rýn-Dunaj v trase Žilina – Košice – št. hr. SR /UA, Baltsko-jadranského koridoru v trase Žilina – št. hr. SR/ČR št. hr. SR/PL a koridoru Orient/východné Stredomorie.....“

Vyjadrenie MŽP SR: Nakoľko sa jedná o pripomienku smerujúcu priamo k návrhu strategického dokumentu, MŽP SR odporúča obstarávateľovi, pred schválením strategického dokumentu, túto pripomienku formálneho charakteru zväziť. MŽP SR dodáva, že v zmysle § 17 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov, je povinnosťou rezortného orgánu v doložke vplyvov na životné prostredie uviesť okrem výsledku posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom aj zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením.

Vyjadrenie MIRRI SR: Pripomienka MDV SR k návrhu PD SR bola zohľadnená pri dopracovaní strategického dokumentu.

- **pripomienky k správe o hodnotení strategického dokumentu:**

- na str. 59, v časti cestná doprava žiada aktualizovať zoznam ciest I. triedy v Slovenskej republike podľa cestnej databanky SSC. V zozname chýbajú napr. cesty I/9, I/10, I/19, I/20, I/21, I/35, I/60. Naopak cesta I/50 nachádzajúca sa v zozname bola zrušená;

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR považuje predmetnú formálnu pripomienku za opodstatnenú, avšak dodáva, že text správy o hodnotení strategického dokumentu nie je možné v tomto štádiu procesu aktualizovať, prepisovať, dopĺňať ani žiadnym iným spôsobom editovať. Správu o hodnotení strategického dokumentu je možné podľa zákona o posudzovaní vplyvov, v zmysle § 9 ods. 7 zákona o posudzovaní, dopĺňať len v prípade jej vrátenia MŽP SR obstarávateľovi na doplnenie, pričom MŽP SR by tak muselo učiniť do piatich pracovných dní od jej doručenia. Zákon o posudzovaní vplyvov neumožňuje korekciu správy o hodnotení strategického dokumentu v čase jej pripomienkovania, ani po uplatnení pripomienok k nej. Textové úpravy je možné realizovať len v rámci návrhu strategického dokumentu, ktorého finálna verzia bude predmetom schvaľovania. MŽP SR v predmetnej veci uvádza, že cesta I/50 nebola zrušená, ale administratívne rozdelená na štyri úseky, ktorými sú po prečíslovaní cesty

I/9; I/65; I/16 a I/19. Cesty I/21 (pôvodne I/73); I/20 (pôvodne I/68); I/60 (pôvodne I/18) a I/10 (pôvodne I/18) v zozname nechýbajú, nové čísla ciest vznikli po prečíslovaní SSC. Cesta I/35 vznikla prekategORIZOVANÍM časti cesty II/507. V tejto súvislosti možno konštatovať, že na str. 59 správy o hodnotení strategického dokumentu uvedené cesty nechýbajú, bolo však použité pôvodné číslovanie úsekov. V uvedenej súvislosti MŽP SR odporúča obstarávateľovi v ďalších dokumentáciách používať aktuálne čísla ciest, resp. vo všeobecnosti používať v dokumentáciách údaje aktuálne v čase ich vypracovania. V predmetnej veci MŽP SR považuje za najdôležitejšie, že oblasťou podpory budú komunikácie, ktoré sú súčasťou základnej siete TEN-T. Jednotlivé úseky bude potrebné konkretizovať v rámci Programu Slovensko.

Vyjadrenie MIRRI SR: *Väčšia miera detailu bude môcť byť riešená v rámci Programu Slovensko.*

- na str. 61, v časti železničná doprava žiada aktualizovať informácie ohľadom železničných koridorov. Uvedené TEN-T koridory, resp. Paneurópske koridory IV, V, VI, 17, 23 sa už nepoužívajú. Cez územie SR prechádzajú Baltsko-jadranský koridor, koridor Rýn – Dunaj, koridor Orient/východné Stredomorie, patriace do základnej siete TEN-T a železničné nákladné koridory RFC 5, RFC 7, RFC 9 a RFC 11;
 - na str. 62, v časti vodná doprava žiada rovnako aktualizovať informácie ohľadom zaradenia riek do koridorov. Rieky Dunaj a Váh patria do základnej siete TEN-T.
- Vyjadrenie MŽP SR:* *MŽP SR považuje predmetné pripomienky formálneho charakteru za opodstatnené, avšak, ako už bolo vyššie uvedené, text správy o hodnotení strategického dokumentu nie je možné aktualizovať, prepisovať, dopĺňať ani žiadnym iným spôsobom editovať. V zmysle uvedeného MŽP SR odporúča obstarávateľovi požiadavky aktualizácie údajov, uvedených v rámci pripomienok Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odboru stratégie dopravy, zohľadniť v ďalších dokumentáciách (napr. v rámci pripravovanej správy o hodnotení strategického dokumentu Programu Slovensko).*

Vyjadrenie MIRRI SR: *Berie uvedenú pripomienku na vedomie a v prípade relevancie bude zohľadnená v rámci pripravovanej správy o hodnotení strategického dokumentu Programu Slovensko.*

- ***Prešovský samosprávny kraj, odbor strategického rozvoja*** (list č. 07751/2021/DUPa ZP-2 z 22. 11. 2021) – v stanovisku uvádza, že k predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu nemá zásadne pripomienky, avšak upozorňuje na nasledovné nezrovnalosti:
 - v kapitole III.1.4 Hydrologické pomery sú v texte popísané vodné toky len v rámci povodia Dunaja a absentuje zmienka o základných tokoch v povodí Visly, a to o tokoch Poprad a Dunajec,
 - názov tabuľky č. 26 – „Počet ČOV vybudovaných na Slovensku podľa krajov“ a uvedené údaje nekorešponujú s názvom stĺpca – „% podiel obyvateľov pripojených na verejnú kanalizáciu“ (uvedené údaje sú údaje o počte ČOV, nie %-ný podiel).

V závere stanoviska konštatuje, že z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia jednotlivé oblasti podpory budú jednoznačne znamenať prínos v efektívnom využívaní zdrojov a predpokladá prevažne pozitívny prínos realizovaných opatrení na stav životného prostredia a jeho vývoj v budúcnosti. Ďalej uvádza, že prípadné negatívne vplyvy, ktoré nie je možné vylúčiť pri akejkoľvek činnosti, bude potrebné v čo najvyššej miere eliminovať adekvátnymi technickými a technologickými opatreniami a dodáva, že pre dodržanie princípov trvalo udržateľného rozvoja bude potrebné zároveň rešpektovať únosnosť a možnosti adaptácie územia, vzhľadom na to, že postupná realizácia cieľov a opatrení vyplývajúcich z PD SR bude predstavovať zásahy v území rôznej úrovne významnosti.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko Prešovského samosprávneho kraja, odboru strategického rozvoja na vedomie. S pripomienkou, že v správe o hodnotení strategického dokumentu sú podrobnejšie rozpracované len informácie o povodí Dunaja, sa MŽP SR stotožňuje. V kapitole III.1.4 správy o hodnotení strategického dokumentu sú uvedené len základné informácie o hydrologických pomeroch v Slovenskej republike. MŽP SR považuje tieto informácie za primerané charakteru strategického dokumentu a je toho názoru, že uvedené nemá zásadný vplyv na hodnotenie vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie. Formálnu pripomienku, týkajúcu sa tabuľky č. 26, ktorá je uvedená na str. 64 správy o hodnotení strategického dokumentu, považuje MŽP SR za opodstatnenú, avšak text správy o hodnotení strategického dokumentu nie je možné aktualizovať, prepisovať, dopĺňať ani žiadnym iným spôsobom editovať.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko PSK na vedomie.

- **Nitriansky samosprávny kraj, odbor strategických činností** (list č. CS 11812/2021; CZ 43267/2021 z 25. 11. 2021) – v stanovisku uvádza, že správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu nesmie byť v rozpore s Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja, jeho záväznou časťou a ani s jeho Zmenami a doplnkami č. 1 a ich záväznou časťou.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko Nitrianskeho samosprávneho kraja, odboru strategických činností na vedomie a dodáva, že predmetná pripomienka je všeobecne formulovaná v rámci opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu, a to v kapitole V.1. správy o hodnotení strategického dokumentu. MŽP SR taktiež konštatuje, že všetky projekty, pre ktoré strategický dokument zakladá rámec, musia byť vzhľadom na ich lokalizáciu, charakter a dosah, v súlade s príslušnými dokumentmi v oblasti územného plánovania na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Len v prípade ich súladu s uvedenými dokumentmi, bude možné vydať rozhodnutie o ich umiestnení alebo povolení podľa osobitných predpisov.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko NSK na vedomie.

- **Klub 500** (list z 26. 11. 2021) – v stanovisku uvádza vyjadrenie k tvrdeniu uvedenému v časti Oblasť podpory 1.1, str. 106 správy o hodnotení strategického dokumentu, v ktorom sa uvádza (cit.) „*Veľké spoločnosti (napr. USS Košice, SCP Ružomberok, Slovnaft Bratislava, Duslo Šaľa, veľkochovy jatočných zvierat, obchodné reťazce a ďalšie nie sú slovenské, základný výskum pre ich inovácie sa vykonáva v iných krajinách Európy).*“ Klub 500 považuje za nepravdivé zovšeobecňujúce tvrdenie, že všetky vyššie uvedené spoločnosti vykonávajú výskum mimo Slovenskej republiky a uvádza, že práve v prípade viacerých menovaných spoločností majú tieto spoločnosti vytvorené vlastné výskumné kapacity, v ktorých výskum vykonávajú. Taktiež uvádza, že spoločnosti majú navyše vytvorené priame väzby v oblasti vedy, výskumu a inovácií so Slovenskou akadémiou vied aj s univerzitami. Má za to, že veľké podniky sú dôležité aj z národohospodárskeho pohľadu a konštatuje, že na jeden veľký podnik je priamo napojených od 700 do 1 200 malých a stredných podnikov v pozícii dodávateľa alebo odberateľa. Vzhľadom na uvedené žiada, aby boli primerane podporované aj veľké podniky, tak v oblasti výskumu a vývoja, ako aj inovácií a podpory produktívnych technológií.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko Klubu 500 na vedomie a uvádza, že za hlavný zámer predmetného stanoviska považuje vyjadrenie podpory, aby aj veľké podniky, o ktorých správa o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že základný výskum pre ich inovácie sa vykonáva v iných krajinách Európy, získali podporu v rámci oblasti podpory 1.1. MŽP SR konštatuje, že pripomienka neobsahuje vysvetlenie, aké dôsledky má uvedené tvrdenie pre posúdenie vplyvu strategického dokumentu na životné prostredie a ako by sa zmenil, resp. mohol zmeniť výsledok tohto posúdenia. MŽP SR taktiež uvádza, že náplňou strategického dokumentu nie je identifikácia, do ktorých a ako veľkých podnikov a ich výskumných kapacít bude pomoc smerovaná a má za to, že predmetnú pripomienku neprináleží riešiť v rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu. MŽP SR má v rámci tohto stanoviska určiť, v kapitole VI.3., odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu. Predmetná požiadavka je smerovaná k textu správy o hodnotení strategického dokumentu a nie k samotnému návrhu strategického dokumentu.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko Klubu 500 na vedomie.

- **Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky** (list č. 243/2021 z 22. 11. 2021) – v stanovisku uvádza nasledovné pripomienky:
 - správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „*Na Slovensku sa nachádza 6 vinohradníckych oblastí. Väčšina hrozna sa pestovala hlavne na západnom, menej na strednom a na východnom Slovensku a naše vína boli veľmi kvalitné, vrátane vín z Tokajskej oblasti.*“ Zásadne žiada, aby bol vo vete použitý prítomný čas, nie minulý.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku, z hľadiska sledovaných záujmov, za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov

strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov korekciu textu správy o hodnotení strategického dokumentu v čase jej pripomienkovania, ani po uplatnení pripomienok k nej neumožňuje. Správu o hodnotení strategického dokumentu je možné podľa zákona o posudzovaní vplyvov, v zmysle § 9 ods. 7 zákona o posudzovaní, dopĺňať len v prípade jej vrátenia MŽP SR obstarávateľovi na doplnenie, pričom MŽP SR by tak muselo urobiť do piatich pracovných dní od jej doručenia. Textové úpravy je možné realizovať len v rámci návrhu strategického dokumentu, ktorého finálna verzia bude predmetom schvaľovania.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „Na pozemkoch pôvodných vinohradov sa dnes stavajú sídliská - napr. v malokarpatskej vinohradníckej oblasti.“ Zásadne žiada upraviť text nasledovne (cit.): „Na časti pozemkov pôvodných vinohradov sa dnes stavajú sídliská - napr. v malokarpatskej vinohradníckej oblasti.“

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku formálneho charakteru, z hľadiska sledovaných záujmov, za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a súčasne dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje. Korigovať možno len samotný strategický dokument, resp. v tomto štádiu jeho návrh.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „Na ornej pôde sa na celom Slovensku pestuje prevažne jediná dotovaná monokultúra – repka olejná“. S uvedenou vetou zásadne nesúhlasí a požaduje jej úpravu, prípadne úplné vypustenie, nakoľko má za to, že je v priamom rozpore so skutočnosťou. Svoje tvrdenie odôvodňuje tým, že repka olejná má významné protierózne účinky a na poliach sa pestuje 10 – 11 mesiacov. V osevných postupoch sa nachádza v primeranom podiele vzhľadom na striedanie plodín a s prihliadnutím na možnosti ich predaja. Zároveň uvádza, že je nevyhnutné si uvedomiť, že monokultúra znamená pestovanie len jedineho druhu plodiny na tom istom poli, čo je v rozpore so správnou farmárskou praxou. V prípade pestovania repky olejnej sa poberá len jednotná platba na plochu ak nie je pestovaná v ekologickom hospodárstve. Poľnohospodári by uvítali ak by existoval trh aj na iné plodiny.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná pripomienka je smerovaná k textu správy o hodnotení strategického dokumentu, nie k samotnému návrhu strategického dokumentu a ako je uvedené už v predchádzajúcich vyjadreniach MŽP SR, korigovať možno len návrh strategického dokumentu, ktorého finálna verzia bude predmetom schvaľovania.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „Ak sa v tomto trende bude pokračovať Slovensko nebude „zelenšia, ako znie druhý cieľ politiky súdržnosti EÚ, ale to bude „žltšia Európa“ od repky olejnej a jedinou zeleňou budú zrejme na zeleno natreté 270 m vysoké veterné elektrárne pre ktoré už „developer“ pripravujú projekty“. Požaduje odstrániť túto vetu, nakoľko ju považuje za emotívnu. Prípadne odporúča túto vetu preformulovať, aby nevyznievala emotívne, ale aby racionálne hodnotila popisovaný text.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR uvádza, že predmetnú vetu je potrebné čítať v kontexte uvedenej kapitoly, v ktorej sa poukazuje na nepriaznivý trend ubúdania poľnohospodárskej pôdy na poľnohospodárske účely a v prospech pestovania energetických kultúr. V tomto kontexte napadnutá veta, aj keď s istým zveličením, popisuje, čo by mohlo nastať, ak by sa v nepriaznivom trende pokračovalo a na poliach by bolo viac repky olejnej, ako je potrebné. MŽP SR taktiež uvádza, že nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „Na poľnohospodárskej pôde Žitného ostrova sa budujú a pripravuje ďalšia výstavba veľkovýkrmní ošípaných a exkrementy týchto zvierat sa opakovane vyvážajú na polia na plochy nad najväčšou zásobárňou pitnej vody, ktorá čo nevidieť bude drahšia ako zlato. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v minulosti na Žitnom ostrove bolo zakázané budovanie akýchkoľvek veľkovýkrmní hospodárskych zvierat“. Zásadne nesúhlasí so znením citovanej časti a požaduje jej úpravu podľa skutočného stavu. Svoju pripomienku odôvodňuje tým, že Žitný ostrov bol vždy charakterizovaný intenzívnou rastlinnou a živočíšnou výrobou. Kolobeh živín je pritom potrebné dodržiavať s prihliadnutím na kvalitu spodnej vody ako aj produkčnej funkcie krajiny a pôdy. Bez hospodárskych organických hnojív je to len ťažko predstaviteľné. Zdôrazňuje, že na polia sa nevyvážajú čerstvé exkrementy, ale hnojovica, a to v prísne regulovanom a kontrolovanom režime, ktorý podlieha kontrole Inšpekcie životného prostredia. Aplikácia hospodárskych hnojív podlieha Nitrátovej direktíve, ktorá prísne stanovuje požiadavky na aplikáciu organických hnojív. Tento materiál hodnotí hnojovicu ako exkrementy a nie ako organické hnojivo, pritom nová SPP 2023-2027 zavádza povinnosť pre poľnohospodárov použiť organické hnojivo na 25 % plochy z celkovej výmery podniku. Organické hnojivo poskytuje pôde okrem iných živín dôležité organické látky, ktoré udržiavajú pôdnu úrodnosť a aj toľko spomínané vodozadržné

schopnosti. Bez živín vrátených pôde v podobe hnojív nie je možné produkovať dostatočné množstvo potravín pre ľudí, či krmív pre zvieratá.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje. Korigovať možno len samotný strategický dokument, resp. v tomto štádiu jeho návrh. MŽP SR uvádza, že je ozaj potrebné venovať zvýšenú pozornosť exponovaným oblastiam pásiem hygienickej ochrany a farmám s väčšou kapacitou. Expandujúci chov ošípaných v mestách a obciach južného Slovenska môže ohrozovať zásoby pitnej vody na Žitnom ostrove. Podzemné vody predstavujú, či už z kvantitatívneho, kvalitatívneho ako aj ekonomického hľadiska, najvhodnejší dostupný zdroj pitnej vody. Slovenská republika má veľmi dobré podmienky z hľadiska tvorby a akumulácie prírodných zdrojov a zásob podzemných vôd. Najväčšie množstvo podzemných vôd je viazané na kvartérne sedimenty oblasti Dunaja s vodohospodársky najvýznamnejšou oblasťou v strednej Európe – Žitným ostrovom. Medzi najväčšie zdroje znečistenia pitnej vody na Žitnom ostrove patrí práve vysoká koncentrácia živočíšnej výroby (chov ošípaných) na jeho území a tiež vysoká spotreba chemických látok v intenzívnom poľnohospodárstve. Na túto skutočnosť reaguje zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý stanovuje zakázané aj povolené činnosti na území chránených vodohospodárskych oblastí. Zákaz výstavby a rozšírenia v oblasti Žitného ostrova platí aj pre spracovateľské zariadenia na uhynuté zvieratá a bitúcky a tiež pre stavby veľkokapacitných fariem alebo stavby sústredených menších fariem. Zakázané je tiež vykonávať leteckú aplikáciu hnojív, prípravkov na ochranu rastlín a biocídnych výrobkov vo vzdialenosti menej ako 50 metrov od povrchových vôd, odkrytých podzemných vôd a vodných plôch, kde môže dôjsť k znečisteniu vôd alebo k ohrozeniu kvality vôd.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „Ďalšou skutočnosťou je, že zahraniční podnikatelia nechovajú ošípané na Žitnom ostrove pre slovenský trh, ale ich po vykrmení odvážajú do južnejších krajín EÚ. Na Slovensko sa dováža mäso z iných európskych i mimoeurópskych krajín a dokonca i z celého sveta“. Zásadne požaduje upraviť citovanú časť, nakoľko takéto konštatovania nepovažuje za objektívne. Svoju pripomienku odôvodňuje tým, že zahraniční podnikatelia, chovatelia ošípaných, ktorí chovajú na území SR, vytvárajú pridanú hodnotu v SR, nakoľko zamestnávajú občanov SR, platia dane a odvádzajú odvody do štátneho rozpočtu. Zahraniční chovatelia podnikajú na území SR rovnako ako zahraniční investori v iných odvetviach. Všetci chovatelia ošípaných prioritne umiestňujú chované ošípané na Slovensku. Umiestňovanie ošípaných na slovenskom trhu je komplexnou témou. Ako napr. podnikateľské prostredie, vynútiteľnosť práva, legislatíva, fungovanie spracovateľských spoločností (bitúcky, rozrábka, spracovanie),

obchodných reťazcov. Materiál nevychádza z reálnych čísel exportu a importu, realitou je, že Slovensko je sebestačné vo výrobe bravčového mäsa len na 36 %, ostatné mäso sa dováža. V roku 2001 sme mali ešte viac ako 100 000 prasníc, aktuálne 34 000 prasníc, týmto trendom sa motivuje import. Bližšia analýza či sú vyvážené ošipané prednostne do zahraničia je obsiahnutá v článku dostupnom aj na nasledovnom linku: <http://www.agrobiznis.sk/projekty-agromagazinu/roenka-agrobiznis/6497-kto-dodava-oipane-na-slovenske-bitunky>

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje. Korigovať možno len samotný strategický dokument, resp. v tomto štádiu jeho návrh. MŽP SR dodáva, že bravčové z domácej produkcie sa vo veľkých obchodných reťazcoch predáva skôr ojedinele. Zastúpené je hlavne v menších prevádzkach regionálneho významu. Problémom je hlavne cenový tlak obchodných reťazcov na svojich dodávateľov, následne na bitunky a tie potom tento tlak prenášajú na chovateľov a ich reakciou je, že svoju produkciu zväčša exportujú.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia, podkapitola 1.9, strana 54, veta (cit.): „Dovážajú sa i tie komodity, pre pestovanie a výrobu ktorých sú na Slovensku dobré prírodné a výrobné podmienky napr. zemiaky, strukoviny, zelenina (napr. paradajky, paprika, uhorky, cibuľa, kapusta, mrkva, petržlen, cesnak...), ovocie (napr. jablká, hrušky, slivky, čerešne...), mäso, mliečne výrobky (napr. maslo, syry, jogurty, smotana...). Otázku prečo sa k takému stavu v poľnohospodárskej výrobe a potravinárskom priemysle dospelo a ako tento nepriaznivý stav zmeniť, musia odpovedať nie len tzv. ochrancovia životného prostredia, ale i odborníci z ostatných odvetví národného hospodárstva a ochrancovia zdravia obyvateľov tohto štátu.“ Požaduje odstrániť túto vetu, nakoľko ju považuje za emotívnu. Prípadne odporúča túto vetu preformulovať, aby nebola emotívna, ale aby racionálne hodnotila popisovaný text. Svoju pripomienku odôvodňuje tým, že jedným zo zásadných javov, ktoré spôsobili tento stav na slovenskom trhu je aj nedostatočná štruktúra a kapacita spracovateľského priemyslu. Ak by časť podpory poľnohospodárskej produkcie pochádzala z rezortu životného prostredia, tak ako to je bežné v iných krajinách EÚ, najmä ak ide o opatrenia aktívneho riešenia ochrany životného prostredia, mohla by sa časť ušetrená z rezortu pôdohospodárstva, venovať obnove a stabilizácii spracovateľského priemyslu, ktorá je nutne potrebná pre zabezpečenie zvýšenia, tak často spomínanej, sebestačnosti, k produkcii potravín alebo surovín pre priemysel, ktorými by sa znížila závislosť na využívaní fosílnych zdrojov.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná

pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje. Korigovať možno len samotný strategický dokument, resp. v tomto štádiu jeho návrh. MŽP SR je toho názoru, že je potrebné podporovať produkciu potravín a takých plodín, ktoré zabezpečia pre obyvateľov potravinovú sebestačnosť a že závažné problémy je nutné riešiť dlhodobými systémovými opatreniami.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia, podkapitola 1.3, strana 145, veta (cit.) „Významný negatívny vplyv na kvalitu poľnohospodárskej pôdy môže súvisieť, tak ako i v súčasnosti s pestovaním dotovanej energetickej monokultúry repky olejnej ako OZE na najkvalitnejších poľnohospodárskych pôdach a v dôsledku intenzívneho pestovania biomasy na energetické účely – veľkoplošné výmery energetických monokultúr.“ Žiada odstrániť túto vetu, nakoľko ju považuje za emotívnu, prípadne odporúča túto vetu preformulovať, aby nevyznievala emotívne, ale aby racionálne hodnotila popisovaný text.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje. Korigovať možno len samotný strategický dokument, resp. v tomto štádiu jeho návrh. MŽP SR dodáva, že produkčný potenciál pôdy je limitovaný. V súčasnosti je využívaná najmä na produkciu potravín. Podpora pestovania poľnohospodárskych plodín na iné ako potravinárske účely, vrátane energetického, môže spôsobiť vytlačanie potravinárskych plodín. Pestovanie plodín na energetické účely môže mať vplyv nielen na fyzikálne vlastnosti pôdy, ale aj na jej chemizmus, ako aj na proces erózie. K stratám uhlíka, ale aj dusíka z pôdy a tým k zvyšovaniu emisií skleníkových plynov prispieva aj intenzívne hnojenie priemyselnými hnojivami, nedostatočné hnojenie organickými hnojivami, vysoká intenzita ich obrábania, chyby v osevných postupoch, ktoré sú hrozbou pri prechode od klasickej formy hospodárenia k pestovaniu plodín na energetické účely.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- správa o hodnotení strategického dokumentu, kapitola IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia, podkapitola 1.3, strana 145, veta (cit.) „Agrochemické postupy spojené s intenzívnym pestovaním energetických plodín predstavujú riziko erózie, zhutňovania a ďalších foriem degradácie pôdneho fondu.“ Žiada odstrániť túto vetu, nakoľko ju považuje za emotívnu. Prípadne odporúča túto vetu preformulovať, aby nevyznievala emotívne, ale aby racionálne hodnotila popisovaný text.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR nepovažuje, s ohľadom na účel zákona o posudzovaní vplyvov a predmet konania, predmetnú pripomienku za zásadnú. Predmetná pripomienka nemá významný vplyv na hodnotenie vplyvov strategického dokumentu a dodáva, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov úpravu textu správy o hodnotení strategického dokumentu neumožňuje. Korigovať možno len samotný strategický dokument, resp. v tomto štádiu jeho návrh. MŽP SR uvádza, že agroenergetika môže vyvolávať negatívny tlak na životné prostredie, ktorý môže byť podmienený predovšetkým:

- zvýšeným dopytom po poľnohospodárskych produktoch vhodných pre energetiku;
- nárastom dopravy, ktorý je vyvolaný zvýšením výroby paliva z biomasy a taktiež dovozom suroviny a rozvozom paliva na veľké vzdialenosti;
- konverziou extenzívne využívaných plôch, napríklad trvalých trávnych porastov, na ornú pôdu s cieľom pestovať na nej energetické plodiny;
- chemizáciou pozemkov, na ktorých sa pestujú energetické plodiny a rýchlorastúce dreviny;
- uplatňovaním nevhodných osevných postupov na ornej pôde s cieľom vyššej produkcie energetických plodín.

Negatívny vplyv na chemizmus a fyzikálne vlastnosti pôdy môže viesť k zníženiu produkčnej schopnosti pôdy. Mnohé poľnohospodárske plodiny využívané na účely energetiky (napr. cukrová repa), nemajú dostatočný protierózný efekt. Chyby v hospodárení prispievajú nielen k zvýšeným emisiám skleníkových plynov, ale aj k ochudobneniu pôdy o živiny, čím sa znižuje jej úrodnosť.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- všeobecná pripomienka - predložený materiál hodnotí ako veľmi nekvalitný, s obrovským množstvom chýb a subjektívnych názorov, ktoré nevychádzajú z overených skutočností. Zásadne požaduje, aby boli všetky časti PD SR súvisiace s poľnohospodárstvom a potravinárstvom prepracované odborníkmi v súčinnosti s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Žiada, aby sa vypracoval materiál, ktorý bude kvalitný, objektívny, vychádzajúci z overených faktov a aby odzrkadľoval skutočný stav.

Vyjadrenie MŽP SR: Nakoľko všetky vyššie uvedené pripomienky sú smerované na prepracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu, a nie samotného návrhu strategického dokumentu, ktorý má byť schvaľovaný, MŽP SR uvádza, že vypracovanie ďalšej (upravenej) verzie správy o hodnotení strategického dokumentu zákon o posudzovaní vplyvov neumožňuje. MŽP SR má, v rámci stanoviska z posúdenia vplyvov strategického dokumentu, určiť odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky nevzniesla. MŽP SR odporúča obstarávateľovi

sa požiadavkami Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky, ktoré boli vznesené k správe o hodnotení strategického dokumentu zaoberať a podľa možnosti ich zohľadniť pri príprave ďalších environmentálnych dokumentácií (napr. k nadväzujúcim operačným programom). Zároveň MŽP SR konštatuje, že prevažná časť bodov stanoviska Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky (1 – 7) je zameraná na kapitolu III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia správy o hodnotení strategického dokumentu a dodáva, že správa o hodnotení strategického dokumentu nie je súčasťou strategického dokumentu, ktorý sa predkladá na schválenie vláde Slovenskej republiky a následne EK. MŽP SR je toho názoru, že nie je možné jednoznačne určiť, ktoré informácie a z ktorého zdroja sú práve tie oficiálne a hodnoverné. Okrem toho, že sa informačné údaje často menia (na národnej i medzinárodnej úrovni) sú často informácie týkajúce sa tej istej oblasti v každom zdroji iné a často veľmi ťažko dohľadateľné. Z toho dôvodu je možné, že i informácie uvedené v III. kapitole a ostatných častiach správy o hodnotení strategického dokumentu každý posudzuje z takého pohľadu, aký zdroj údajov má v čase vypracovania stanoviska k dispozícii.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie stanovisko AZZZ SR na vedomie.

- **INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY** (list z 16. 11. 2021) - v stanovisku uvádza nasledovné pripomienky:
 - **pripomienky k návrhu strategického dokumentu:**
 - pripomienky k Tabuľke 1: „Výber cieľov politiky a špecifického cieľa FST s odôvodnením“
 - v časti „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“ chýbajú odôvodnenia pre výber špecifického cieľa „zlepšenie kvality vôd“, ktoré žiada doplniť:
 - neplnenie environmentálnych cieľov podľa Rámцovej smernice o vode;
 - nedostatočný a nespoľahlivý monitoring útvarov povrchových vôd, podzemných vôd a chránených území;
 - nedostatočne spracované informácie o zdrojoch znečistenia, rozsahu znečistenia vôd a dopadoch na ich využívanie - neprepojenosť existujúcich databázových systémov;
 - nedostatočné uplatňovanie systémového riadenia vodných zdrojov na princípoch integrovanej vodnej politiky;
 - taktiež žiada doplniť odôvodnenie pre špecifický cieľ „zlepšenie stavu v zásobovaní vodou“.
 - v časti „Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo“ žiada doplniť upravený text nasledovne:

- nízka miera recyklácie odpadov a výrazná závislosť od skládkovania, nízka miera zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu, potreba zlepšiť podporu predchádzania vzniku odpadov a materiálovej efektívnosti a podporu prechodu na obehové hospodárstvo, potreba zvýšiť triedenie komunálnych odpadov, recykláciu odpadov a ich zhodnocovania na koncový produkt, energetické využitie už nezhodnotiteľného odpadu;
- nízka miera zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu na koncové produkty bio metán, bio hnojivo a bio uhlie.
- časť „Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží“ nie je dostatočne odôvodnená. Keďže program sanácie environmentálnych záťaží (historicky kontaminovaných lokalít) spadá pod Rámcovú smernicu o vode, žiada túto časť presunúť do časti „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“ s odôvodnením:
 - potreba riešiť environmentálne záťaže (historicky kontaminované lokality) ako súčasť integrovaného riadenia vodných zdrojov podľa Rámцovej smernice o vode.
- pripomienky k časti 2.1 „Súhrn politických rozhodnutí a hlavných očakávaných výsledkov pre každý z fondov, na ktorý sa vzťahuje Partnerská dohoda“
 - v preambule žiada upraviť poslednú vetu nasledovne (*cit.*) „*Pri čerpaní prostriedkov z fondov EÚ budú aplikované princípy zeleného verejného obstarávania pri všetkých predmetoch verejných obstarávaní.*“
 - v rámci cieľa politiky súdržnosti „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, v prioritnej oblasti podpory 2.2. „Podpora energie z obnoviteľných zdrojov udržateľným spôsobom v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené“ žiada doplniť nasledovné informácie:
 - aktuálny stav získavania energie z OZE (podľa druhov - solárna, vodná, veterná, biomasa, geotermálna, iné);
 - vyhodnotenie dopadov získavania energie z OZE na životné prostredie, najmä dopadov vodných elektrární, biomasy, geotermálnej energie na stav útvarov povrchovej a podzemnej vody;
 - uviesť konkrétne ciele (ambície) programov pre zvyšovanie podielu získavania energie z OZE (podľa jednotlivých druhov - veterná, solárna, geotermálna, biomasa);
 - konkretizovať plány investovania do novej vodnej energie. Doplniť jednoznačné vyjadrenie k platnému dokumentu „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“;

- pri získavaní energie z geotermálnych zdrojov uplatniť požiadavku hodnotenia útvarov geotermálnej energie podľa Rámcovej smernice o vode (kvantitatívny, chemický stav);
 - dôsledne uplatňovať posudzovanie dopadov na stav vodných útvarov podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (najmä malé vodné elektrárne) a zaviesť povinné posudzovanie dopadov využívania biomasy na výrobu energie (uskladnenie a nakladanie s odpadom z biomasy - prípad havárie na Hrone).
- v rámci cieľa politiky súdržnosti „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, v prioritnej oblasti podpory 2.4. „Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám“ žiada doplniť:
 - odkaz na informácie o klimatických parametroch a ich vyhodnotenie z hľadiska prejavov klimatickej zmeny na našom území na základe vyhodnotenia dlhodobých meraní SHMU (zrážky, teplota, výpar);
 - informácie o dlhodobých zmenách hydrologického režimu a jeho príčinách - trendoch hladinového režimu podzemnej vody a trendov prietokových charakteristík vodných tokov a ich vyhodnotenie z hľadiska antropogénnych vplyvov a možných vplyvov klimatickej zmeny;
 - informácie o výskyte nedostatku vody a sucha, vyhodnotenie možných dôsledkov klimatickej zmeny na výskyt sucha (frekvencia, intenzita výskytu), stav vypracovania plánu manažmentu sucha;
 - informácie o programe vodozádržných opatrení - či bol takýto program vypracovaný, za akým účelom (prevencia výskytu povodní, sucha), či bolo vykonané vyhodnotenie rizík klimatickej zmeny na výskyt povodní a sucha (frekvencia, intenzita);
 - informácie o stave vypracovania aktualizovaného Plánu manažmentu povodňových rizík podľa smernice 2007/60/ES s termínom vypracovania 22. december 2021 a programe opatrení sivej verzus zelenej infraštruktúry na zmiernenie škodlivých účinkov povodní;
 - hydrogeologický prieskum za účelom identifikácie nových zdrojov vôd, je nesystémovým opatrením, ktorý môže mať opačný účinok - môže viesť k vyčerpaniu využiteľných zdrojov podzemnej vody. Žiada ho z PD SR vypustiť. Podpora adaptácie na zmenu klímy si vyžaduje striktné dodržiavanie požiadaviek Rámcovej smernice o vode na úseku hodnotenia kvantitatívneho stavu útvarov podzemnej vody, vrátane stanovenia využiteľných zdrojov útvarov podzemnej vody (nie využiteľných množstiev jednotlivých vrto v rámci hydrogeologického prieskumu);
 - nie je preukázaný súvis sanácie zosuvov a adaptáciou na klimatické zmeny. Možný vplyv klimatickej zmeny na aktiváciu zosuvov je potrebné riešiť

v nadväznosti na vyhodnotenie hladinových zmien podzemnej vody a ich príčin. Príčiny aktivácie zosuvov v súčasnosti spočívajú pravdepodobne v antropogénnej činnosti človeka;

- pri adaptácii na zmenu klímy má kľúčové postavenie voda. Úspešnosť adaptácie na zmenu klímy závisí od dodržiavania Rámcovej smernice o vode. Základnou podmienkou programov adaptácie na zmenu klímy preto musí byť preukázanie súladu s Rámcovou smernicou o vode. Uvádza, že túto požiadavku je potrebné zakotviť v PD SR.
- v rámci cieľa politiky súdržnosti „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, v prioritnej oblasti podpory 2.5. „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“ žiada doplniť:
 - aktuálny stav v plnení záväzkov vyplývajúcich zo smernice 91/271/EHS - podrobné vyhodnotenie podľa aglomerácií;
 - aktualizovaný Národný program Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES - ktoré zberné systémy a ČOV majú byť vybudované na dosiahnutie súladu so smernicou;
 - program odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd z aglomerácií pod 2000 EO, vrátane kritérií pre prioritizáciu. Doplniť informácie, či boli malé aglomerácie bez pripojenia na stokovú sieť vyhodnotené ako bodový/plošný zdroj znečistenia podľa požiadaviek Rámcovej smernice o vode v treťom Vodnom pláne Slovenska (dopad na chemický stav útvarov podzemnej vody) + odkaz na vyhodnotenie. Doplniť informáciu, ktoré neodkanalizované obce spôsobujú nedosiahnutie dobrého chemického stavu útvarov podzemnej vody;
 - program budovania decentralizovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadovými vodami a jeho prepojenie s Národným programom pre vykonávanie smernice 91/271/EHS a Plánom rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027;
 - vyhodnotenie pokroku pri plnení environmentálnych cieľov Rámcovej smernice o vode, dosiahnutého budovaním verejných kanalizácií a ČOV v predchádzajúcich programovacích obdobiach (odkaz na podrobné vyhodnotenie), predpoklad zlepšenia kvality vôd dobudovaním verejných kanalizácií a ČOV (v aglomeráciách nad 2000 EO a pod 2000 EO) a príspevok k plneniu environmentálnych cieľov podľa Rámcovej smernice o vode;
 - vyhodnotenie projektov skvalitnenia monitorovania povrchových a podzemných vôd, podporených z eurofondov v predchádzajúcich programovacích obdobiach (vrátane monitorovania environmentálnych záťaží);

- identifikáciu nedostatkov v oblasti monitorovania povrchových a podzemných vôd a konkrétny návrh na jeho skvalitnenie v nadväznosti na odporúčania Európskej komisie v dokumente SWD(2019) 54 final a odporúčania NKÚ v Správe o výsledku kontroly 2020 - Kvalita monitorovania podzemných zdrojov pitnej vody;
- identifikáciu nedostatkov v oblasti informačného systému o vodách a konkrétny návrh pre jeho vytvorenie (rozsah štruktúra údajov - prepojenie/zjednotenie existujúcich databázových systémov), vrátane preukázania kompatibility s európskym systémom WISE.
- v rámci cieľa politiky súdržnosti „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, v prioritnej oblasti podpory 2.6. „Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo“ žiada upraviť záver textu a očakávané výsledky nasledovne (*cit.*) „...vrátane anaeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov na bio hnojivo, bio uhlie, bio metán a zhodnotenie odpadov na materiály a produkty. Strategické plánovanie v oblasti odpadového hospodárstva bude podporené zabezpečením elektronického zberu dát. Potrebne je zabezpečiť informovanosť o obehovom hospodárstve a podporiť koncepčné činnosti v danej oblasti. Prechod na obehové hospodárstvo bude podporovaný budovaním Regionálnych centier obehového hospodárstva a komplementárne prostredníctvom CP 1 a CP 2. Očakávané výsledky:
 - prechod na obehové hospodárstvo podporou Regionálnych centier obehového hospodárstva,
 - zvyšovanie povedomia spotrebiteľov a zainteresovaných strán o predchádzaní vzniku odpadu používaním ekoinovatívnych produktov a riešení zo zhodnotených odpadov, jeho opätovnom použití a opraviteľnosti výrobkov a udržateľnej výrobe a spotrebe ako takej, vrátane podpory dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky environmentálneho hodnotenia prostredia, stavby a produktov,
 - zvýšenie recyklácie odpadov a jeho zhodnotenie na koncový produkt,
 - zvýšenie množstva vytriedených odpadov.“
- v rámci cieľa politiky súdržnosti „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, má za to, že prioritná oblasť podpory 2.7. „Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb“ nemá jasne zadefinované ciele s odkazom na požiadavky smerníc na ochranu biodiverzity a prijaté akčné programy opatrení. V predmete podpory sa uvádzajú opatrenia zamerané na zlepšenie stavu vodných útvarov podľa Rámcovej smernice o vode - budovanie zelenej/modrej infraštruktúry, zabezpečenie kontinuity a konektivity vodných tokov (revitalizačné opatrenia). Opatrenia nie sú konkretizované. Sú navrhované bez previazanosti opatrení na vyhodnotenie vplyvov a dopadov významných hydromorfologických zmien na stav vodných útvarov a bez stanovenia konkrétnych environmentálnych cieľov pre povrchovú vodu a chránené

územia. V treťom vodnom pláne Slovenska sú revitalizačné opatrenia (zabezpečenie kontinuity a konektivity vodných tokov) uvádzané ako opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd, kým v PD SR sú odôvodnené ako opatrenia na ochranu biodiverzity. Pokiaľ sú uvedené opatrenia zamerané na ochranu biodiverzity je potrebné zdefinovať ciele na dosiahnutie súladu s požiadavkami smerníc, podľa ktorých boli jednotlivé chránené územia ustanovené. Žiada:

- doplniť vysvetlenie k predmetu podpory „revitalizácie zanedbaných a nevyužívaných území verejných subjektov“ s odkazom na požiadavky príslušných smerníc, vysvetlenie pojmu „revitalizačné opatrenia“ na vodných tokoch s odkazom na príslušné požiadavky Rámcovej smernice o vode,
- doplniť informácie o programoch budovania zelenej/modrej infraštruktúry pre ochranu biodiverzity a ich previazanosť (synergie) s vodozádržnými opatreniami na predchádzanie výskytu povodní a sucha a opatreniami na podporu adaptácie na zmenu klímy,
- konkretizovať environmentálne ciele pre podporu „revitalizácie a obnovu spojitosti vodných tokov, obnovu inundačných území, ako aj odstraňovania bariér v tokoch“, vrátane predpokladaného účinku na ekologický stav útvarov povrchových vôd, v ktorých budú „revitalizačné opatrenia realizované“,
- vyhodnotiť kumulatívny vplyv dopadov „revitalizačných opatrení“ a dopadov nových prekážok vo vodných tokoch, vznikajúcich napr. pri zabezpečení protipovodňovej ochrany, malých vodných elektrární a pod.

Nesúhlasí, aby navrhované „environmentálne centrá“ boli využívané na zvýšenie environmentálneho povedomia verejnosti v oblasti vodného hospodárstva (orgány ochrany prírody nie sú kompetentným orgánom na presadzovanie európskej vodnej legislatívy).

- v rámci cieľa politiky súdržnosti „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, žiada prioritnú oblasť podpory 2.8. „Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží“ presunúť do prioritnej oblasti podpory 2.5. „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“. Environmentálne záťaže (historicky kontaminované lokality) sú jedným z bodových zdrojov znečistenia pôd a vôd, ktoré musia byť riešené v súlade s Rámcovou smernicou o vode a smernicou 2006/118/ES o ochrane podzemnej vody pred znečistením a zhoršením kvality. Program environmentálnych záťaží je uvedený v treťom Vodnom pláne Slovenska ako opatrenie na dosiahnutie dobrého chemického stavu útvarov podzemných vôd. Žiada, aby do PD SR bola zakotvená povinnosť riešiť program environmentálnych záťaží (historicky kontaminovaných lokalít) v rámci integrovaného riadenia vôd v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode a jej dcérskej smernice 2006/118/ES. Predmet podpory žiada upraviť podľa konkrétnych environmentálnych cieľov Rámcovej smernice o vode, vyhodnotenia vplyvov a dopadov na stav vodných útvarov a vyhodnotenia rizika nedosiahnutia environmentálnych cieľov. Do predmetu podpory žiada doplniť

vyhodnotenie pokroku dosiahnutého realizáciou programu sanácie environmentálnych záťaží za roky 2015 - 2021 financovaného z eurofondov (v sume cca 200 mil. Eur). Vyjadrenie MŽP SR: *MŽP SR považuje vyššie uvedené pripomienky INŠTITÚTU VODNEJ POLITIKY, smerované k návrhu strategického dokumentu za zásadné. Nakoľko sa jedná o pripomienky smerované priamo k návrhu strategického dokumentu, MŽP SR má za to, že je potrebné, aby obstarávateľ, pred schválením strategického dokumentu, predmetné pripomienky dôkladne zvážil spolu s možnosťou ich využitia na zapracovanie do revidovanej verzie strategického dokumentu, ktorá bude predmetom schvaľovania (pri dodržaní štruktúry, obsahu a rozsahu PD SR ustanovených v článku 11 a v prílohe II všeobecného nariadenia EÚ a pri zohľadnení pripomienok EK k návrhu PD SR), ako aj do ďalších dokumentácií, ktoré budú vypracované po schválení PD SR, t. j. operačných programov. MŽP SR dodáva, že v zmysle § 17 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov, je povinnosťou rezortného orgánu v doložke vplyvov na životné prostredie uviesť okrem výsledku posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom aj zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením.*

Vyjadrenie MIRRI SR:

Návrh PD SR bol vypracovaný participatívnym spôsobom pri rešpektovaní princípu partnerstva. Zodpovedné ministerstvá – na základe vecnej príslušnosti týmto spôsobom pripravili návrh textu v časti 1 a časti 2 PD SR. Predložená pripomienka bola zaslaná vecne príslušnému rezortu pre možnosť zváženia jej využitia/zapracovania do upravenej verzie návrhu PD SR. Text PD SR však musí rešpektovať podmienky stanovené v rámci európskej legislatívy pre politiku súdržnosti 2021-2027 a rovnako zohľadňovať aj pripomienky Európskej komisie k návrhu PD SR 21-27. Väčšia miera detailu bude môcť byť riešená v rámci Programu Slovensko.

- **pripomienky k správe o hodnotení strategického dokumentu:**

▪ pripomienky k časti 6.1.3. „Ciele a oblasti podpory PD SR“

- návrh prioritných oblastí v rámci 5 cieľov politiky súdržnosti uvedených v tabuľke č. 1: „Ciele politiky súdržnosti a oblasti podpory“ žiada zmeniť nasledovne:
- prioritnú oblasť podpory „Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží“ nevyčleňovať ako samostatnú oblasť, ale program na riešenie environmentálnych záťaží (historická kontaminácia pôd a vôd) začleniť do oblasti podpory „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“.

Odôvodnenie: Environmentálne záťaže (historicky kontaminované územia) sú jedným z bodových zdrojov znečistenia vôd, ktoré spadajú pod Rámcovú smernicu o vode. Pre zabezpečenie efektívnosti sanačných opatrení sa environmentálne záťaže musia riešiť ako neoddeliteľná súčasť integrovanej vodnej politiky podľa európskej Rámcovej smernice o vode a nie podľa

geologického zákona, ktorý nie je v súlade s Rámcovou smernicou o vode. Súčasne je potrebné zabezpečiť vyhodnotenie efektívnosti obdobného programu realizovaného v predchádzajúcom programovacom období (v sume cca 200 mil. Eur) a vyhodnotenie pokroku dosiahnutého v zlepšení kvality vôd;

- vysvetliť cieľ politiky súdržnosti ENRAF. Doplniť do správy o hodnotení strategického dokumentu informácie o prioritných oblastiach podpory v odrážkach 1 až 4 - aktuálny stav, ciele ktoré majú byť dosiahnuté v rámci podporených oblastí, merateľné ukazovatele;
- prioritnú oblasť podpory v rámci ENRAF „Zvýšená adaptácia na zmenu klímy, posilnenie rastu a odolnosť slovenského akvakultúrneho priemyslu“ vypustiť pre prekryvanie sa s cieľom 2. Zelenšia nízkouhlíková Európa, prioritnou oblasťou podpory „Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám“. V správe o hodnotení strategického dokumentu nebola preukázaná priama súvislosť medzi akvakultúrnym priemyslom a adaptáciou na zmenu klímy.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené pripomienky na vedomie a v predmetnej veci uvádza, že pri príprave partnerskej dohody sa uplatňuje princíp partnerstva za účasti sociálnych a ekonomických partnerov na odbornej aj politickej úrovni. Príprava návrhu PD SR prebieha v súlade s princípom partnerstva, podľa všeobecného nariadenia EÚ a prostredníctvom práce partnerských platforiem: pracovná skupina „Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+“, Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 - 2027, a ad hoc koordinačných a pracovných zasadnutí. Zorganizované boli online konzultácie o využívaní finančných prostriedkov EÚ 2021 - 2027 (november a december 2021) pre odborníkov i širokú verejnosť. V partnerskom procese bol identifikovaný návrh prioritných oblastí podpory v rámci 5 cieľov politiky súdržnosti. V správe o hodnotení strategického dokumentu sa posudzuje vplyv strategického dokumentu PD SR v takej štruktúre, v akej bol zverejnený v procese posudzovania jeho vplyvov na životné prostredie. MŽP SR taktiež uvádza, že žiadne ustanovenie zákona o posudzovaní vplyvov korekciu textu správy o hodnotení strategického dokumentu v čase jej pripomienkovania, ani po uplatnení pripomienok k nej neumožňuje. Správu o hodnotení strategického dokumentu je možné podľa zákona o posudzovaní vplyvov, v zmysle § 9 ods. 7 zákona o posudzovaní, dopĺňať len v prípade jej vrátenia MŽP SR obstarávateľovi na doplnenie, pričom MŽP SR by tak muselo urobiť do piatich pracovných dní od jej doručenia. Textové úpravy je možné realizovať len v rámci návrhu strategického dokumentu, ktorého finálna verzia bude predmetom schvaľovania. MŽP SR má, v rámci stanoviska z posúdenia vplyvov strategického dokumentu, určiť odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu, ktoré INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY vzniesol, boli MŽP SR akceptované a MŽP SR ich

premietlo do odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu, uvedených v kapitole VI.3. tohto stanoviska. Pripomienky smerujúce k správe o hodnotení strategického dokumentu odporúča MŽP SR obstarávateľovi zvážiť a podľa možností ich zohľadniť a zapracovať do environmentálnych dokumentácií v rámci implementačných dokumentov PD SR (napr. v správe o hodnotení strategického dokumentu Programu Slovensko).

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie uvedené pripomienky na vedomie a v prípade relevancie budú zohľadnené v rámci pripravovanej správy o hodnotení strategického dokumentu Programu Slovensko.

- pripomienky k časti III. „Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia“
 - názov kapitoly 1.4 Hydrologické pomery žiada zmeniť na názov *(cit.)* „Stav útvarov povrchovej a podzemnej vody“. Pre prioritnú oblasť podpory „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“ musia byť poskytnuté vierohodné informácie a údaje dokazujúce, že Slovensko vykonáva integrovanú vodnú politiku v zmysle požiadaviek Rámcovej smernice o vode (ďalej len „RSV“). Žiada doplniť informácie o aktuálnom stave implementácie RSV s údajmi o dosiahnutom pokroku pri plnení environmentálnych cieľov v rámci prvého a druhého plánovacieho cyklu (Vodný plán Slovenska) a informácie o cieľoch, opatreniach a predpokladanom pokroku v plnení environmentálnych cieľov v rámci tretieho Vodného plánu Slovenska do roku 2027.
 - navrhovanú kapitolu 1.4 pod zmeneným názvom „Stav útvarov povrchovej a podzemnej vody“ žiada zásadne prepracovať. Namiesto všeobecného popisu hydrologických pomerov povrchovej, podzemnej a geotermálnej vody žiada spracovať kapitolu na základe relevantných informácií a údajov o vodných útvaroch v súlade s požiadavkami RSV, a to:
 - spracovať informácie (napr. sumárnu tabuľku) s prehľadnými údajmi o počte útvarov povrchovej a podzemnej vody (vrátane útvarov geotermálnej vody) pre 1., 2. a 3. plánovací cyklus, počte vodných útvarov v riziku nesplnenia environmentálnych cieľov a počte útvarov, ktoré nedosahujú dobrý stav vôd,
 - spracovať sumárne údaje o bodových a plošných zdrojoch znečistenia (vrátane environmentálnych záťaží), odberoch a hydromorfologických zmenách vodných útvarov, významných bodových a plošných zdrojoch znečistenia (počty, typy), odhade znečistenia (rozsah, druh znečisťujúcich látok) podľa článku 5 RSV. K spracovaným údajom je potrebné doplniť prepojenie na príslušné dokumenty, kde sú spracované východiskové podklady o vodných útvaroch - najmä registre zdrojov znečistenia, koncepčné modely, výsledky rizikovej analýzy nedosiahnutia dobrého stavu vodných útvarov,

environmentálne ciele, výsledky monitoringu stavu vodných útvarov, spracovať informácie o stave zásobovania pitnou vodou, dlhodobej prognóze využívania a potreby vody vrátane odhadu nákladov na opatrenia do vodohospodárskej infraštruktúry,

- spracovať informácie o aktuálnom stave odkanalizovania a čistenia komunálnych odpadových vôd vo vzťahu k plneniu záväzkov vyplývajúcich zo smernice 91/271/EHS. Predložiť aktualizovaný návrh programu odkanalizovania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO a program a priority odkanalizovania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách pod 2000 EO s ohľadom na dosiahnutie dobrého chemického stavu útvarov podzemnej vody (zlý chemický stav spôsobený neodkanalizovanými obcami),
- spracovať aktuálny stav útvarov povrchovej a podzemnej vody a predpokladaný stav po realizácii opatrení v roku 2027, konkretizovať opatrenia, ktoré sa majú realizovať v rámci tretieho Vodného plánu Slovenska. Z programu opatrení uviesť tie opatrenia, ktoré majú byť realizované v rámci podpory prioritnej oblasti „Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd“,
- preukázať integráciu (prepojenie) cieľov a programov na ochranu vôd a ochranu biotopov podľa príslušných smerníc EÚ (Rámcová smernica o vode, smernica o biotopoch) podľa metodického dokumentu „Links between the Water Framework Directive (WFD 2000/60/EC) and Nature Directives (Birds Directive 2009/147/EC and Habitats Directive 92/43/EEC)“,
- preukázať prepojenie cieľov a programov na ochranu vôd s cieľmi a opatreniami na zníženie povodňových rizík podľa metodického usmernenia „Links between the Flood Directive and Water Framework Directive“,
- identifikovať nedostatky, ktoré tvoria prekážky pre splnenie environmentálnych cieľov Rámcovej smernice o vode a záväzkov Slovenska vyplývajúcich zo smernice 91/271/EHS.
- pripomienky ku kapitole 2 „Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam, akými sú navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti a pod.“:
- do kapitoly žiada doplniť konkrétne environmentálne ciele stanovené pre jednotlivé typy chránených území podľa článku 4 ods. 1 písm. c) vo väzbe na prílohu IV Rámcovej smernice o vode;
- sprístupniť zoznam Európskej sústavy chránených území (Natura 2000), ktoré sú závislé na vode (prepojenie cieľov ochrany prírody s ochranou vôd);

- vyhodnotiť aktuálny stav v plnení environmentálnych cieľov stanovených pre jednotlivé chránené územia podľa európskych smerníc (Rámcová smernica o vode, smernica o habitatoch);
- doplniť predpokladané účinky programov opatrení, ktoré budú dosiahnuté v roku 2027;
- doplniť odkazy na dokumenty, kde sú požadované informácie podrobne spracované.
- pripomienky týkajúce sa doplnenia časti III. správy o hodnotení strategického dokumentu - pre prioritnú oblasť „Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám“. Žiada doplniť kapitolu, ktorá bude obsahovať:
 - vyhodnotenie predpokladaných účinkov klimatickej zmeny na výskyt povodí (zvýšenie frekvencie, intenzity a škodlivých účinkov) a výskyt sucha (zvýšenie frekvencie a intenzity výskytu sucha - meteorologického, hydrologického, poľnohospodárskeho, sociálnoekonomického),
 - vyhodnotenie rizík výskytu povodní a sucha na ľudí, životné prostredie a hospodársku činnosť,
 - vyhodnotenie pripravenosti na predchádzanie výskytu povodní a sucha - najmä stav rozpracovanosti programov zelenej infraštruktúry (opatrenia na prírodné zadržiavanie vody),
 - prepojenie na dokumenty obsahujúce podrobne spracované vyhodnotenia.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie vznesené pripomienky na vedomie a konštatuje, že obsah a štruktúru správy o hodnotení strategického dokumentu určuje príloha č.4 zákona o posudzovaní vplyvov. Kapitola III. má podľa tejto prílohy poskytnúť základné údaje o súčasnom stave životného prostredia. Celá kapitola III. v správe o hodnotení strategického dokumentu je v uvedenom zmysle faktografická, nie analytická alebo hodnotiacia. Požiadavka k podkapitole III.1.4 na doplnenie informácií o aktuálnom stave implementácie Rámcovej smernice o vode a predpokladanom pokroku do roku 2027 je nad rámec účelu správy o hodnotení strategického dokumentu PD SR, rovnako ako napr. požiadavky na spracovanie informácií o počte vodných útvarov so špecifickými charakteristikami, informácií o bodoch znečistenia, výsledkov rizikovej analýzy, dlhodobej prognózy využívania a spotreby vody, odhadu nákladov na opatrenia do vodohospodárskej štruktúry, aktualizovaného návrhu programu odkanalizovania, predpokladaného stavu útvarov podzemnej a povrchovej vody v roku 2027, preukázanie prepojenia špecifických cieľov a programov a identifikáciu nedostatkov tvoriacich prekážky pre splnenie cieľov Rámcovej smernice EÚ o vode a Smernice Rady z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (91/271/EHS), a pod. Pripomienky ku

kapitole III.2 požadujúce doplnenie environmentálnych cieľov a aktuálny stav ich plnenia pre jednotlivé typy chránených území vo väzbe na Rámcovú smernicu o vode, a predpokladané účinky programov opatrení, ktoré budú dosiahnuté v roku 2027 sú tiež nad rámec účelu hodnotenia vplyvu strategického dokumentu uvedenom v správe o hodnotení strategického dokumentu, ktorá nie je analytickým či hodnotiacim dokumentom. K pripomienke požadujúcej doplniť do správy o hodnotení strategického dokumentu ďalšiu kapitolu MŽP SR uvádza, že obsah a štruktúra správy o hodnotení strategického dokumentu sú presne určené v zákone o posudzovaní vplyvov a jeho prílohe č. 4., tzn. súčasťou správy o hodnotení strategického dokumentu nemôže byť ďalšia kapitola obsahujúca vyhodnotenie predpokladaných účinkov klimatickej zmeny na výskyt povodní a sucha, ako to INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY požaduje. Účelom správy o hodnotení strategického dokumentu bolo vyhodnotiť vplyv PD SR na klimatické zmeny. Rovnako nad rámec správy o hodnotení strategického dokumentu sú požiadavky na doplnenie vyhodnotenia rizík výskytu povodní a sucha na ľudí, životné prostredie a hospodársku činnosť a vyhodnotenie pripravenosti na predchádzanie výskytu povodní a sucha. MŽP SR zároveň dodáva, že ako už vyššie uviedlo, správu o hodnotení strategického dokumentu nie je možné v tomto štádiu procesu aktualizovať, prepisovať, dopĺňať ani žiadnym iným spôsobom editovať. Z tohto dôvodu MŽP SR odporúča obstarávateľovi sa vyššie uvedenými pripomienkami zaoberať a vhodne ich zapracovať do dokumentácií, ktoré sa budú vypracovávať v ďalších stupňoch vo forme operačných programov.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie uvedené pripomienky na vedomie a v prípade relevancie budú zohľadnené v rámci procesu prípravy Programu Slovensko.

- pripomienky k hodnoteniu vplyvu podpory na vodu (str. 99 správy o hodnotení strategického dokumentu)
 - má za to, že predpokladané účinky (dopady) prioritných oblastí podpory v časti „voda“ sú formulované všeobecne. Žiada konkretizovať ciele vyplývajúce z Rámcovej smernice o vode (environmentálne ciele), záväzky vyplývajúce zo smernice 91/271/ES a ďalších smerníc v oblasti vôd (protipovodňová ochrana), a to na základe aktuálneho stavu plnenia záväzkov a stavu, ktorý bude dosiahnutý v roku 2027 podľa programu opatrení tretieho Vodného plánu Slovenska. Žiada doplniť merateľné ukazovatele na priebežné monitorovanie a hodnotenie dosahovania stanovených cieľov,
 - v časti „ochrana prírody“, tretia odrážka „vytvorenie a uplatnenie revitalizačných programov a projektov extrémne narušených území a pre zhodnotenie environmentálnej únosnosti“, žiada doplniť vysvetlenie čo sú to „revitalizačné programy“ s odkazom na európske smernice podľa ktorých

sa navrhujú revitalizačné projekty a konkrétne ciele európskych smerníc, ktoré majú byť splnené „revitalizačnými programami“. Ďalej žiada doplniť vysvetlenie čo sú to „extrémne narušené územia“, na základe akých právnych predpisov a kritérií boli identifikované. Ďalej upozorňuje na nesúlad programu revitalizačných opatrení, ktorý sa v partnerskej dohode navrhuje ako nešpecifikované opatrenia na ochranu prírody v rámci prioritnej oblasti „Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb“, kým v treťom Vodnom pláne Slovenska sú to opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Program revitalizačných opatrení vo Vodnom pláne Slovenska nemá stanovené environmentálne ciele podľa RSV ani pre povrchovú vodu, ani pre chránené územia, ani ciele podľa smernice o habitatoch. Žiada doplniť prepojenia na dokumenty, kde sú požadované údaje podrobne spracované,

- text v poslednej odrážke v znení: „uplatňovanie zvýšenej ochrany a racionálneho využívania prírodných zdrojov oceňovaných podľa ich environmentálnej hodnoty, verejnoprospešnej funkcie, orientovanie vedy a techniky na riešenie komplexných environmentálnych problémov v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja“ je všeobecný. Základom pre ochranu prírodných zdrojov (vody, biodiverzity) je dôsledné presadzovanie integrovanej ochrany vôd a s vodou spojených vodných a suchozemských ekosystémov je Rámcová smernica o vode. Žiada doplniť požiadavku prepojenia cieľov jednotlivých politík v oblasti životného prostredia podľa európskej legislatívy ako zásadnú pre napĺňanie cieľov PD SR,
- tá istá pripomienka platí k textu v časti „Manažment prírodných zdrojov“ v znení „zlepšiť hospodárenie s prírodnými zdrojmi, vyhnúť sa ich nadmernému využívaniu a uznať hodnotu služieb ekosystémov“.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie vznesené pripomienky na vedomie a v predmetnej veci uvádza, že obsah a štruktúru správy o hodnotení strategického dokumentu určuje príloha č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov. Kapitola III. má podľa tejto prílohy poskytnúť základné údaje o súčasnom stave životného prostredia. Táto kapitola je rozsiahla, nakoľko predstavuje podstatnú časť správy o hodnotení strategického dokumentu, keďže je vypracovaná na 86 stranách z celkových 161. V podkapitole III.5 správy o hodnotení strategického dokumentu je uvedené, že v danej podkapitole sú formulované všeobecné environmentálne aspekty, ktoré sú relevantné z hľadiska posudzovaného strategického dokumentu s dopadom predovšetkým na životné prostredie (všetky zložky životného prostredia), ale aj nepriamo na ľudské zdravie. Námetka, uvedená v pripomienkach, že texty uvedené v podkapitole III.5 sú všeobecné, je preto neopodstatnená, nakoľko práve takými majú byť. Naopak, požiadavky prezentované v pripomienkach v podbodoch bodu „pripomienky k hodnoteniu vplyvu

podpory na vodu (str. 99 správy o hodnotení strategického dokumentu)“ sú príliš detailné na integráciu do správy o hodnotení strategického dokumentu bez toho, aby utrpela jej vyváženosť a účel, pre ktorý bola vypracovaná. Kvôli vyváženosti by sa musel dať podobný priestor aplikačným aspektom aj iných smerníc EÚ, nielen Rámцovej smernici o vode, čo by ale bolo neúčelné vzhľadom na charakter posudzovaného strategického dokumentu PD SR. Pre Slovenskú republiku, ako členský štát EÚ, platí záväzná povinnosť pri všetkých aktivitách zohľadňovať a prispievať k plneniu všetkých environmentálnych cieľov vrátane zdravotných, ktoré vyplývajú zo strategických dokumentov na európskej, ale i národnej úrovni, ale aj rešpektovať záväzné dokumenty, akými sú všetky smernice EÚ. Nad rámec správy o hodnotení strategického dokumentu by bolo konkretizovať ciele a záväzky vyplývajúce zo smerníc EÚ, vyhodnocovať aktuálny stav ich plnenia a stav, ktorý bude dosiahnutý v budúcnosti. MŽP SR zároveň opätovne dodáva, že správu o hodnotení strategického dokumentu nie je možné v tomto štádiu procesu aktualizovať, prepisovať, dopĺňať ani žiadnym iným spôsobom editovať. MŽP SR odporúča obstarávateľovi predmetné pripomienky vhodne aplikovať a zapracovať do dokumentácií, ktoré budú vypracovávané v ďalších stupňoch vo forme operačných programov.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie uvedené pripomienky na vedomie a v prípade relevancie budú zohľadnené v rámci procesu prípravy Programu Slovensko.

- pripomienky k časti IV „Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredia vrátane zdravia“ - kapitola 1.4 Identifikácia predpokladaných vplyvov podľa stanovených cieľov politiky a oblasti podpory
 - v oblasti podpory 2.2 - žiada doplniť predpokladané negatívne vplyvy súvisiace s realizáciou projektov na budovanie OZE:
 - zhoršovanie ekologického stavu útvarov povrchových vôd a kvantitatívneho stavu útvarov podzemnej vody (vodná energia),
 - zhoršovanie kvantitatívneho a chemického stavu útvarov podzemnej vody (geotermálna energia - odber) a ekologického a chemického stavu útvarov povrchových vôd (vypúšťanie do povrchových vôd),
 - zhoršovanie kvality podzemnej vody pri uskladnení a nakladaní s odpadom (biomasa - digestát), zvýšené riziko havarijného znečistenia vôd.

Žiada doplniť povinnosť posudzovania projektov aj podľa článku 4.7 Rámцovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona).

- v oblasti podpory 2.4 - žiada doplniť požiadavku, aby projekty

vodozádržných opatrení a projekty protipovodňovej ochrany boli povinne posudzované podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona).

- v oblasti podpory 2.5 - žiada doplniť požiadavku, aby projekty výstavby verejnej kanalizácie a ČOV boli posudzované aj podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona).
- v oblasti podpory 2.7 - žiada doplniť, aby projekty zelenej/modrej infraštruktúry a projekty zamerané na revitalizáciu a obnovu spojitosti vodných tokov, obnovu inundačných území a odstraňovanie bariér v tokoch boli posudzované podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona).
- v oblasti podpory 2.8 - žiada doplniť, aby projekty zamerané na sanáciu environmentálnych záťaží boli posudzované podľa zákona o posudzovaní vplyvov (v súvislosti s tvorbou odpadov - odstraňovanie kontaminovanej zeminy) a súčasne aj podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona) v súvislosti s možným dopadom sanačných opatrení na kvantitatívny a chemický stav útvarov podzemnej vody (sanačné čerpanie čistenie kontaminovaných vôd a ich vypúšťanie do podzemných vôd).
- v oblasti podpory 2.10 - žiada doplniť aby projekty boli posudzované aj podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona).
- v oblasti podpory 2.11 - žiada doplniť, aby projekty boli posudzované aj podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona) - možný dopad na ekologický stav útvarov povrchovej vody.
- v oblasti podpory 3.1 až 3.3 - žiada doplniť požiadavku, aby projekty boli povinne posudzované podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (§ 16a vodného zákona).

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR návrh na doplnenie predpokladaných negatívnych vplyvov súvisiacich s realizáciou projektov na budovanie OZE akceptovalo a doplnilo ich v rámci kapitoly IV. tohto stanoviska. Ako a ktoré činnosti (projekty) majú byť posudzované z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie presne vymedzuje zákon o posudzovaní vplyvov vo svojej druhej časti a v prílohe č. 8. MŽP SR zároveň dodáva, že vyššie uvedené požiadavky už boli všeobecne formulované v rámci opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu v kapitole V.1. správy o hodnotení strategického dokumentu nasledovne (cit.) „Pri výbere projektov zohľadniť v plnom rozsahu požiadavky zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a Rámcovej smernice o vode“. MŽP SR, vzhľadom na časté odvolávky vo väčšine pripomienok na Rámcovú smernicu EÚ

o vode zdôrazňuje, že vo všeobecnosti je smernica EÚ normatívny akt EÚ adresovaný členským štátom (a nie jednotlivcom, či orgánom) a záväzný pre členské štáty vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. Slovenská republika má túto smernicu transponovanú v národnej legislatíve, ktorej právne akty sú všeobecne záväzné. MŽP SR taktiež zdôrazňuje, že PD SR je len základným strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom, ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Partnerská dohoda, vypracovaná členským štátom a schválená EK, by mala byť dokumentom, ktorým sa riadia rokovania medzi EK a príslušným členským štátom o návrhoch programov v rámci jednotlivých fondov. V rámci prijatej legislatívy EÚ pre programové obdobie 2021 - 2027 sa stanovilo 5 osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ. Jednotlivé ciele a oblasti podpory uvedené v návrhu PD SR budú konkretizované v programoch, ktoré budú podporované z jednotlivých fondov (EFRR, KF, ENRAF, ESF+, FST). Navrhnuté prioritné oblasti podpory budú implementované prostredníctvom operačných programov (**Program Slovensko, Operačný program Rybné hospodárstvo**), ktoré budú rovnako ako PD SR podliehať posúdeniu vplyvov na životné prostredie podľa druhej časti zákona o posudzovaní vplyvov. Vzhľadom na charakter PD SR je potrebné, aby vyššie uvedené pripomienky k správe o hodnotení strategického dokumentu, vzhľadom na ich podrobnosť a príslušnosť k rôznym stupňom prípravy a rozpracovania strategického dokumentu, boli zohľadnené v rámci ďalšieho rozpracovania a konkretizácie jednotlivých cieľov a oblastí podpory PD SR, v rámci posudzovania vplyvov operačných programov a posudzovania konkrétnych projektov, pre ktoré posudzovaný strategický dokument zakladá rámec. Vzhľadom na mieru detailov všetkých pripomienok a ich nekompatibilitu s cieľom, rozsahom a obsahom strategického dokumentu PD SR a správy o hodnotení jeho vplyvov na životné prostredie, odporúča MŽP SR obstarávateľovi strategického dokumentu tieto využiť pri vypracovávaní operačných programov, ktoré budú nasledovať v ďalších etapách a v nadväznosti na tento strategický dokument s celoštátnym dosahom.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie uvedené pripomienky na vedomie a v prípade relevancie budú zohľadnené v rámci procesu prípravy Programu Slovensko.

- **Ing. Ján Plesník** (list z 16. 11. 2021) - v stanovisku uvádza totožné pripomienky, ako doručil INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko Ing. Jána Plesníka na vedomie a uvádza, že so vznesenými námietkami sa MŽP SR vysporiadalo už v rámci vyjadrenia MŽP SR k stanovisku INŠTITÚTU VODNEJ POLITIKY. Nakoľko sú tieto stanoviská z obsahovej stránky zhodné, odkazuje MŽP SR na vyššie uvedené vyjadrenie.

Vyjadrenie MIRRI SR: Uvedené pripomienky sú totožné s pripomienkami Inštitútu

vodnej politiky.

3. Informácia o verejnom prerokovaní a jeho závery.

Verejné prerokovanie strategického dokumentu sa konalo 10. 11. 2021 o 13:00 h v priestoroch účelového zariadenia Hotel Bôrik, Bôrik 15, Bratislava - Staré Mesto. Vzhľadom na protipandemické opatrenia sa konalo v hybridnej forme prezenčne a v online forme prostredníctvom Cisco webex. S ohľadom na pandemickú situáciu súvisiacu s ochorením COVID-19 bola osobná účasť na verejnom prerokovaní umožnená iba osobám v režime OTP.

Verejné prerokovanie otvorila a viedla p. Bruteničová, vedúca oddelenia stratégie politiky súdržnosti, odboru politiky súdržnosti, MIRRI SR. Na začiatku privítala účastníkov a oboznámila ich s programom. Na úvod charakterizovala PD SR ako základný strategický dokument pre čerpanie fondov EÚ v programovom období 2021 - 2027 a posudzovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie ako významnú súčasť prípravy PD SR.

Na verejnom prerokovaní odzneli dve prezentácie. Prezentáciu k príprave návrhu PD SR predniesol M. Majerech, poverený riadením odboru politiky súdržnosti, MIRRI SR, ktorý prezentoval aktuálny stav prípravy návrhu strategického dokumentu a opísal postup ďalších krokov smerujúcich ku schváleniu návrhu PD SR. Prezentáciu k správe o hodnotení strategického dokumentu predniesol M. Luciak, ktorý predstavil a zhodnotil obsah správy o hodnotení strategického dokumentu. Uviedol, že v rámci posudzovania strategického dokumentu boli zhodnotené jeho predpokladané vplyvy na životné prostredie vrátane zdravia, a že vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie boli posudzované komplexne. Informoval, že výsledok posudzovania uvedený v správe o hodnotení strategického dokumentu spolu s návrhom PD SR boli sprístupnené verejnosti a všetkým dotknutým orgánom, vrátane orgánov zodpovedných za ochranu životného prostredia a zdravia.

V rámci verejného prerokovania neboli vznesené žiadne pripomienky zo strany verejnosti.

Na záver p. Bruteničová poďakovala prítomným za účasť a informovala účastníkov verejného prerokovania, že pripomienky k obom dokumentom je možné zasielať na emailovú adresu: cohesion2021-2027@mirri.gov.sk v termíne do 21 dní od zverejnenia správy o hodnotení strategického dokumentu podľa oznámenia o zverejnení predmetných dokumentov v denníku Pravda.

Z priebehu verejného prerokovania bol vyhotovený písomný záznam.

4. Stanovisko ministerstva a jeho vyhodnotenie (akceptované, neakceptované).

MŽP SR vypracovalo stanovisko č. 975/2022-1.7/lb 17700/2022 z 17. 3. 2022 podľa § 17 ods. 12 zákona č. 24/2006 Z. z. a predložilo ho MIRRI SR.

MŽP SR v stanovisku odporučilo schválenie strategického dokumentu „Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027“ za dodržania podmienok uvedených v časti VI. „ZÁVERY“ s tým, že jednotlivé operačné programy a projekty pre ktoré PD SR zakladá rámec a ktoré dosiahnu prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 zákona o posudzovaní vplyvov budú dôsledne posúdené z hľadiska vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu PD SR na životné prostredie, s ohľadom na úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu, samotného návrhu PD SR, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií, verejného prerokovania a záverov odborného posudku, sa navrhujú nasledovné odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu PD SR:

- Zohľadniť a zapracovať pripomienku Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odboru stratégie dopravy, uvedenú na str. 16 tohto stanoviska, vznesenú priamo k návrhu strategického dokumentu.

Vyjadrenie MIRRI SR: Pripomienka MDV SR k návrhu PD SR bola zohľadnená pri dopracovaní strategického dokumentu.

- Primerane charakteru, účelu a rozsahu strategického dokumentu PD SR zohľadniť a zapracovať pripomienky INŠTITÚTU VODNEJ POLITIKY a Ing. Jána Plesníka, uvedené na str. 24 – 29 tohto stanoviska, vznesené priamo k návrhu strategického dokumentu.

Vyjadrenie MIRRI SR: Berie uvedené pripomienky na vedomie a v prípade relevancie budú môcť byť zohľadnené v rámci procesu prípravy Programu Slovensko.

Na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu predpokladaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa na základe identifikácie predpokladaných vplyvov v etape posudzovania vplyvov strategického dokumentu odporúčajú pre etapu ďalšieho rozpracovania, posudzovania a následnej realizácie tieto opatrenia:

- Zabezpečiť, aby sa počas rozpracovania a realizácie cieľov PD SR prísne dodržiavali všetky súvisiace ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov z oblasti ochrany životného prostredia, ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov v dosahu tohto strategického dokumentu.
- V etape prípravy a posudzovania vplyvov jednotlivých projektov na životné prostredie vytvoriť podmienky na konzultácie medzi expertmi, navrhovateľmi projektov, orgánmi verejnej správy a verejnosťou.
- Vypracovať zásady pre stanovenie únosnosti jednotlivých regiónov pre umiestnenie energetických zariadení s využívaním obnoviteľných zdrojov energie (OZE).

- Dôsledne prehodnotiť technický potenciál obnoviteľných zdrojov energie na území SR a stanoviť aspoň predbežný využiteľný potenciál OZE po dôslednom zohľadnení environmentálnych požiadaviek.
- Venovať pozornosť všetkým možným dôsledkom klimatických zmien ako sú napr. zosuvy, zabezpečenie vody v deficitných oblastiach, lesné požiare. Dôležité je tiež stanoviť, kto bude navrhované opatrenia realizovať, aké bude organizačné a inštitucionálne zabezpečenie ich realizácie.
- Operačné programy posúdiť podľa druhej časti zákona o posudzovaní vplyvov.
- Projekty, pre ktoré PD SR zakladá rámec a ktoré budú splňať prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 zákona o posudzovaní vplyvov, posúdiť z hľadiska vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov.
- Pri rozhodovaní o výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov a zároveň vyváženosť lokálnych, regionálnych a celonárodných prínosov projektu.
- Pri výbere projektov uplatniť kritériá rešpektujúce územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (vrátane území Natura 2000), chránené druhy fauny, flóry a ich biotopy.
- Pri výbere projektov zohľadniť v plnom rozsahu požiadavky zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a Rámцovej smernice o vode.
- Trasy nových cestných komunikácií navrhovať podľa možnosti mimo chránených území.
- Dbáť na to, aby pri plánovaní cestnej infraštruktúry boli plánované aj cyklotrasy. Pri existujúcej cestnej infraštruktúre podporovať snahy o zavedenie cyklotrás do urbanizovaného priestoru.
- Pri návrhu konkrétnych projektov minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov.
- Zvážať podporu projektov zameraných na dosiahnutie potravinovej sebestačnosti.
- Pri vypracovaní operačných programov a pri návrhoch konkrétnych projektov zohľadniť požiadavky vyplývajúce zo záväzných častí ÚPN VÚC a ÚPN obcí. Zmeny a doplnky ÚPN, ktoré si v prípade potreby vyžiada naplnenie stanovených cieľov PD SR posúdiť podľa druhej časti zákona o posudzovaní vplyvov.
- Kompenzácie za prípadnú likvidáciu chránených druhov a ich biotopov realizovať podľa platných predpisov a po dohode s príslušnými orgánmi a organizáciami ochrany prírody.
- V rámci navrhovania nových objektov dopravnej infraštruktúry a energetických zariadení na báze OZE vypracovať štúdie vizualizácie a vhodným technickým riešením a architektonickým stvárnením objektov a vegetačnými úpravami zabezpečiť ich začlenenie do krajiny tak, aby sa v najväčšej možnej miere zmiernilo ich technogénne pôsobenie na prírodné prostredie.
- Akékoľvek aktivity, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na kultúrne pamiatky alebo iné kultúrne hodnoty dotknutého územia, realizovať výlučne na základe rozhodnutia príslušného krajského pamiatkového úradu a v súlade s ním.

- Predpokladané vplyvy na životné prostredie identifikované v procese strategického hodnotenia PD SR na životné prostredie zohľadniť pri vypracovaní a posudzovaní operačných programov a pri navrhovaní a posudzovaní konkrétnych projektov.
- Požiadavky vznesené k správe o hodnotení strategického dokumentu PD SR (uvedené na str. 16 – 37 tohto stanoviska), týkajúce sa najmä detailnejšieho popisu a hodnotenia v rámci jednotlivých oblastí, zohľadniť a primerane charakteru hierarchicky podriadených implementačných dokumentoch (Program Slovensko a Operačný program rybné hospodárstvo) ich zapracovať a vyhodnotiť s ohľadom na ciele týchto dokumentov, v environmentálnych dokumentáciách (napr. v pripravovanej správe o hodnotení strategického dokumentu Program Slovensko).
- Pri rozpracovaní PD SR prostredníctvom operačných programov, ktoré budú konkrétnejšieho charakteru, zohľadniť opodstatnené požiadavky Združenia domových samospráv:
 - zamerať sa na environmentálne narušené územia a vyrovňovanie medziregionálnych rozdielov, odstránenie starých environmentálnych záťaží a starých priemyselných areálov a ich obnovu
 - zamerať sa na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, prvky cestnej zelene, obnovu brehov v okolí opravovaných mostov, zakladanie nových cestných alejí s ohľadom na bezpečnosť, ale aj obnovu krajiny, ktorými cesty prechádzajú
 - zamerať sa na železničné trate, obnovu zanedbaných, či v minulosti rušených koridorov, medzinárodných tratí a obnovu medzinárodných prepojení a obnovu prihraničných regiónov
 - zamerať sa na klimatickú krízu, navrhnúť vhodné opatrenia na dosiahnutie cieľov COP26, návrh vhodných adaptačných a mitigačných klimatických opatrení.

5. Rámcový prehľad uplatnených pripomienok s charakteristikou akceptovaných a neakceptovaných pripomienok a dôvodov neakceptácie.

Pozri časť „Stanoviská predložené k správe o hodnotení strategického dokumentu na vládnej úrovni a ich vyhodnotenie (akceptované, neakceptované)“.

III. Zhrnutie hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na vládnej úrovni

1. Vplyv na zložky životného prostredia.

Vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie

Realizácia strategického dokumentu môže mať pozitívny i negatívny vplyv na horninové prostredie.

Pozitívne vplyvy na horninové prostredie budú súvisieť najmä s:

- odstraňovaním starých environmentálnych záťaží;
- realizáciou protipovodňových opatrení a opatrení proti ostatným živelným pohromám;

- realizáciou preventívnych opatrení proti aktivácii geodynamických javov (zosuvy, erózia);
- zlepšením kvality prostredia v sídlach;
- zlepšením kvality vôd.

Negatívne vplyvy na horninové prostredie možno očakávať v dôsledku:

- ovplyvnenia horninového prostredia pri zakladaní nových stavieb;
- možnosti znečistenia horninového prostredia počas výstavby a prevádzky objektov infraštruktúry, najmä v prípade havárie.

Všetky zásahy do horninového prostredia a následné sanácie sa musia dôsledne vykonávať na základe výsledkov podrobného inžiniersko-geologického a hydrogeologického prieskumu.

Realizácia PD SR nebude súvisieť s takými zásahmi, ktoré by spôsobili zásadnú zmenu geomorfologických pomerov. Vzhľadom na charakter strategického dokumentu sa závažné negatívne vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie jeho realizáciou nepredpokladajú.

Predpokladané vplyvy strategického dokumentu na geomorfologické a horninové pomery, identifikované v etape posudzovania podľa druhej časti zákona o posudzovaní vplyvov, sa javia ako prijateľné, ktoré je možné zmierniť alebo odstrániť realizáciou účinných opatrení s podmienkou dodržiavania pracovnej disciplíny pri výstavbe.

Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia cieľov PD SR bude mať pozitívny vplyv na klimatické pomery dotknutého územia, najmä prostredníctvom realizácie projektov v rámci cieľa politiky súdržnosti 2. Zelenšia nízkouhlíková Európa, u ktorých sa predpokladá podpora z fondov EÚ. Jednou z oblastí podpory PD SR je *Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám*. Projekty, ktoré by mali byť realizované v rámci tejto oblasti podpory, by mali byť zamerané na realizáciu vodozádržných opatrení, preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, na adaptáciu povodňovej bezpečnosti vodných stavieb, na zmenené klimatické podmienky, na hydrogeologický prieskum, sanáciu zosuvov. Pozitívnym príspevkom je podpora a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika najmä znížením energetickej náročnosti, zvýšením využívania OZE a prechodom na nízkouhlíkové hospodárstvo v jednotlivých odvetviach.

V oblasti rozvoja vidieka bude predpokladanou pozitívnou zmenou zvýšenie účinnosti využitia energie z vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účel biohospodárstva, zníženie emisie oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva, ako aj podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve. Pozitívnym vplyvom na ovzdušie bude i zvýšenie energetickej efektívnosti dopravného systému a budov.

Negatívne ovplyvnenie klimatických pomerov môže byť spôsobené rozširovaním zastavaných plôch a znižovaním výmery poľnohospodárskej a lesnej pôdy a znižovaním výmery zelene. Významnejšie negatívne vplyvy PD SR na klimatické pomery dotknutého územia sa, na základe vykonaného posúdenia strategického dokumentu, nepredpokladajú.

Vplyvy na ovzdušie

Pozitívny vplyv na ovzdušie možno predpokladať najmä v dôsledku:

- zníženia emisií skleníkových plynov;
- zníženia emisií ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie;
- zvýšenia výroby energie z OZE a v tej súvislosti so znížením spotreby fosílnych palív;
- zvýšenia kvality dopravnej infraštruktúry.

Zvýšená produkcia látok znečisťujúcich ovzdušie môže byť spojená s výstavbou nových zariadení. Počas výstavby zariadení môže dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia zvýšenou prašnosťou a emisiami výfukových plynov v dôsledku stavebnej činnosti - prevádzkou stavebných mechanizmov a stavebnej dopravy. Zraniteľné budú miesta pohybu mechanizácie, ktoré budú v dotyku s citlivými územiami. Tieto vplyvy však majú len dočasný charakter a je ich možné zmierniť technickými, technologickými a organizačnými opatreniami.

Realizáciou PD SR sa neočakáva významné zhoršenie stavu kvality ovzdušia v SR, v dotknutých územiach, v porovnaní so súčasným stavom.

Nepredpokladá sa také zvýšenie znečistenia ovzdušia, ktoré by nebolo v súlade s platnými predpismi, naopak, očakáva sa pozitívny príspevok ku kvalite ovzdušia na území SR.

Na základe posúdenia vplyvov realizácie PD SR možno konštatovať, že závažné negatívne vplyvy realizácie tohto strategického dokumentu na ovzdušie sa nepredpokladajú.

Vplyvy na vodné pomery

Realizácia projektov predpokladaných v rámci oblastí podpory PD SR nemá vysoké nároky na spotrebu vody. Rovnako sa nepredpokladá významná produkcia odpadových vôd. V rámci cieľa 2. Zelenšia nízkouhlíková Európa sa navrhuje podporiť projekty, ktoré budú súvisieť so zlepšením kvality vôd, zlepšením stavu v zásobovaní vodou a v čistení odpadových vôd.

Navrhovanou dostavbou kanalizácie a ČOV sa významnou mierou prispeje k zlepšeniu kvality povrchových a podzemných vôd. Pozitívny vplyv na vodné pomery bude mať aj zvýšenie pripojenia obyvateľov na verejnú kanalizáciu.

Pozitívne vplyvy na vodné pomery dotknutého územia sa očakávajú aj v súvislosti s realizáciou protipovodňovej ochrany územia a prevenciou proti aktivácii geodynamických javov (zosuvy).

Významný pozitívny vplyv na vodné pomery dotknutého územia bude mať i odstraňovanie starých ekologických záťaží vrátane starých banských diel.

Pozitívny, ale i negatívny vplyv na povrchové toky (fragmentácia) bude mať prípadná výstavba vodných nádrží.

Negatívne ovplyvnenie kvality povrchových (najmä malých vodných tokov a vodných plôch) a podzemných vôd, môže spôsobiť výstavba uvažovaných dopravných stavieb. Počas výstavby a prevádzky cestných komunikácií, ale i iných objektov, možno najmä v prípade havárie, predpokladať kontamináciu povrchových a podzemných vôd ropnými látkami. V štandardných prevádzkových podmienkach je riziko ohrozenia kvality povrchových vôd málo pravdepodobné.

Negatívny vplyv na kvalitu podzemných a povrchových vôd možno predpokladať aj v dôsledku intenzívneho pestovania energetických plodín (repky olejnej, kukurice), a to najmä možnou kontamináciou vôd vyplavovaním agrochemikálií, v dôsledku erózie a pod.

Na základe uvedených skutočností sa predpokladajú negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na povrchové a podzemné vody, ale pri dodržaní platných právnych predpisov ich možno hodnotiť ako málo významné a je možné ich eliminovať účinnými opatreniami.

Predpokladané vplyvy PR SR na vodné pomery identifikované v etape strategického posudzovania bude možné zmierniť, prípadne odstrániť realizáciou opatrení, ktoré sa navrhnú v etape posudzovania a povoľovania konkrétnych stavieb.

Vplyvy na pôdu

Najvýznamnejším priamym negatívnym vplyvom realizácie PD SR je trvalý záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy, ktorý v etape strategického posudzovania nie je možné jednoznačne vylúčiť.

Trvalé zábery pôdy budú súvisieť najmä s výstavbou dopravnej infraštruktúry a nových objektov, ale i umiestnenia objektov súvisiacich s využívaním OZE.

Významný negatívny vplyv na kvalitu poľnohospodárskej pôdy môže súvisieť s pestovaním dotovanej energetickej monokultúry repky olejnej ako OZE, na najkvalitnejších poľnohospodárskych pôdach a intenzívnym pestovaním biomasy na energetické účely - veľkoplošné výmery energetických monokultúr. Agrochemické postupy spojené s intenzívnym pestovaním energetických plodín predstavujú riziko erózie, zhutňovania a ďalších foriem degradácie pôdneho fondu.

Významné dočasné zábery pôdy súvisia aj s výstavbou veľkoplošných fotovoltických elektrární, často na kvalitných poľnohospodárskych pozemkoch. K záberom pôdy dochádza napr. i pri výstavbe veterných elektrární a pri budovaní prístupových komunikácií k nim. Pri výstavbe veterných elektrární sa do pôdy umiestňujú i objemné železobetónové základy.

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie pôdy patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Na pôdach najlepšej kvality by sa nemalo uvažovať s umiestnením priemyselných zariadení ani energetických a iných zariadení.

Pozitívny vplyv na pôdu realizáciou strategického dokumentu možno očakávať v dôsledku odstraňovania starých záťaží a v dôsledku realizácie opatrení na zníženie znečisťovania ovzdušia, vody a v dôsledku realizácie preventívnych opatrení proti živelným pohromám.

Na základe výsledkov posudzovania vplyvov realizácie strategického dokumentu na pôdu, možno tieto hodnotiť ako malo významné, zmierniteľné realizáciou vhodných opatrení. Závažné negatívne vplyvy strategického dokumentu na kvalitu pôdy sa nepredpokladajú.

Vplyvy na faunu flóru a ich biotopy

Stanovením prioritných oblastí podpory možno predpokladať realizáciu navrhovaných opatrení, ktoré budú mať pozitívny ale i negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy.

Sprievodnými negatívnymi vplyvmi výstavby nových zariadení infraštruktúry, najmä cestnej dopravy a výstavbou zariadení na využívanie OZE, ktoré možno očakávať budú hlavne:

- priame ničenie ekosystémov - strata stanovišť rastlinných a živočíšnych druhov počas výstavby;
- fragmentácia a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry;
- fragmentácia súvislých lesných porastov;
- narušenie regeneračnej schopnosti ekosystémov;
- vytváranie bariéry pre migrujúce živočíchy suchozemské i vodné;
- svetelné znečistenie dotknutého prostredia;
- vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu mechanizmov a ľudí, čo spôsobí zmeny v správaní sa živočíšnych druhov;
- vznik nových, prechodných biotopov;
- rozširovanie nepôvodných (invázných) druhov rastlín a živočíchov;
- zmeny vegetácie a živočíšnych biotopov v okolí nových dopravných komunikácií;
- riziko kontaminácie okolia ciest ropnými látkami pri haváriách;
- usmrcovanie vtákov a netopierov pri stretoch s prenosovými vedeniami elektriny, veternými elektrárnami a dopravou.

Za pozitívne vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy možno považovať realizáciu opatrení na zníženie znečisťovania ovzdušia, vody, odstraňovanie starých ekologických záťaží. Odstraňovanie starých ekologických záťaží však môže mať i negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy, nakoľko sa tieto plochy stali stanovišťom pre niektoré druhy živočíchov a rastlín, často i chránených druhov.

Vplyv realizácie strategického dokumentu na faunu, flóru a ich biotopy možno považovať za významný. Pozitívom je, že v rámci oblasti podpory strategického dokumentu sa navrhuje i zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb.

Vplyvy na faunu, flóru, ich biotopy a biodiverzitu predpokladané v etape posudzovania strategického dokumentu na životné prostredie podľa druhej časti zákona o posudzovaní vplyvov budú upresnené v rámci posudzovania vplyvov navrhovaných projektov podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov a povoľovania jednotlivých činností podľa osobitných predpisov. V prípade preukázania potreby budú navrhované a následne realizované zmierňujúce, prípadne kompenzačné opatrenia.

Vplyvy na krajinu

Realizácia oblastí podpory uvedených v PD SR bude mať vplyv na zmenu krajinného rázu napr. v prípade výstavby nových cestných komunikácií a energetických zariadení najmä veterných elektrární, malých vodných elektrární, fotovoltických elektrární a bioplynových staníc.

V krajine vzniknú nové prvky, ktoré pri nevhodnom umiestňovaní spôsobujú narušenie scenérie krajiny. Nové objekty budú často predstavovať v krajine kvalitatívne nový prvok a v niektorých prípadoch a priestoroch budú nepochybne dominantou.

V krajine z hľadiska štruktúry pribudnú aj zastavané plochy. Zmena štruktúry krajiny bude citelnejšia v tých oblastiach, kde bude dochádzať k výstavbe v nedotknutom prírodnom prostredí. Takéto oblasti je podľa možností potrebné ponechať nezastavané. Pri umiestňovaní nových prvkov v zastavanom území nebude ich vplyv tak citelný.

S podmienkou realizácie účinných opatrení pri realizácii navrhovaných projektov sa nepredpokladajú závažné negatívne vplyvy PD SR na krajinu.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Realizáciou PD SR nedôjde k zásadnej a významnej zmene využívania zeme v dosahu jeho vplyvu oproti súčasnému stavu. K výraznejším zmenám dôjde len v prípadoch zmeny využívania územia, v dôsledku umiestnenia nových objektov a zariadení na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch.

Záverom vykonaného posudzovania vplyvov strategického dokumentu teda je, že realizáciou PD SR nedôjde k zásadnej a významnej zmene využívania zeme v dosahu jeho vplyvu oproti súčasnému stavu.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská

Správa o hodnotení strategického dokumentu poukazuje na skutočnosť, že na území v dosahu strategického dokumentu sa nachádza bohatá sieť pamiatkových území (pamiatkové zóny, pamiatkové rezervácie), kultúrnych a historických pamiatok (hrady, zámky, kaštiele) a archeologických nálezísk, ktoré sú významným predmetom ponuky v cestovnom ruchu na Slovensku.

Negatívom je dlhodobá pretrvávajúca nedostatočná starostlivosť o tieto pamiatky. Starostlivosť a obnova kultúrnych a historických pamiatok nie je jednoduchou a jednorazovou záležitosťou. Vyžaduje si neustálu pozornosť a väčšinou so sebou prináša problémy ako nedostatok finančných prostriedkov, majetkové spory, nezáujem, vandalizmus, ktoré by bolo vhodné riešiť i prostredníctvom realizácie posudzovaného strategického dokumentu. Podpora v oblasti zachovania kultúrneho dedičstva je súčasťou strategického dokumentu v rámci cieľa 5. Európa bližšie k občanom.

Pozitívnym vplyvom na kultúrne a historické pamiatky bude zníženie emisií zo spaľovania fosílnych palív a tým zníženie tvorby kyslých dažďov, ktoré nepriaznivo vplývajú na tieto objekty.

V prípade zistenia nových archeologických nálezov najmä pri výstavbe nových objektov je potrebné postupovať podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Realizácia navrhovaného strategického dokumentu nebude mať významný negatívny vplyv na kultúrne a historické dedičstvo Slovenska. Naopak, môže prispieť k jeho zveľadeniu.

Na základe vykonaného hodnotenia možno konštatovať, že závažné negatívne vplyvy PD SR na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská sa nepredpokladajú.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V správe o hodnotení strategického dokumentu sa uvádza, že na území Slovenska bolo identifikované veľké množstvo paleontologických nálezísk a významných geologických lokalít.

V prípade nálezu skamenelín pri zemných prácach spojených s výstavbou nových objektov a minimalizácie vplyvov na životné prostredie je nutné postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vplyvy strategického dokumentu na paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa na základe výsledkov strategického hodnotenia nepredpokladajú.

2. Vplyv na zdravie obyvateľov.

Zdravotný stav obyvateľstva v každej krajine je výslednicou zložitej súhry genetického vybavenia, ekonomickej a psychosociálnej situácie, kvality životného prostredia, výživy a životného štýlu, ako aj všeobecnej dostupnosti a úrovne zdravotnej starostlivosti.

Kvalita životného prostredia je jedným z rozhodujúcich faktorov vplývajúcich na zdravie a priemerný vek obyvateľstva.

Pri správne nastavenej a uplatňovanej stratégii rozvoja spoločnosti sa nepredpokladajú závažné negatívne vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva. Naopak, môže významne prispieť k jeho upevňovaniu.

Pozitívne vplyvy

Realizácia podstatnej časti navrhovaných priorít a cieľov politiky PD SR bude pozitívne prispievať k zlepšeniu celkového zdravotného stavu obyvateľstva - fyzického i duševného (napr. zlepšenie dopravnej a ostatnej infraštruktúry, zlepšenie kvality ovzdušia, zníženie skleníkových plynov a ďalšie).

Očakáva sa zvýšenie podielu obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov. V súčasnosti v obciach, kde nie je vybudovaný verejný vodovod, sú obyvatelia zásobovaní vodou z domových studní, u ktorých kvalita vody často nezodpovedá požiadavkám na pitnú vodu. Ide najmä o mikrobiologickú (v ukazovateľoch všeobecného a fekálneho znečistenia) a fyzikálno-chemickú závadnosť (zákal, dusičnany, dusitany, amónne ióny, a iné.).

V dôsledku realizácie strategického dokumentu sa očakáva zvýšenie podielu obyvateľov pripojených na kanalizáciu a ČOV, čím sa zároveň zníži riziko kontaminácie povrchových a podzemných vôd, pôdy a horninového prostredia, a tým sa zároveň zníži hygienické a zdravotné riziko.

Významnou témou sú aj klimatické zmeny a ich vplyv na zdravie. Podľa súčasných svetových poznatkov možno predpokladať, že zdravotný stav obyvateľov SR bude v súvislosti s prejavmi klimatických zmien ohrozovaný najmä extrémnymi výkyvmi počasia a vlnami horúčav. Na Úrade verejného zdravia SR bola zriadená pracovná skupina pre vplyv klimatických zmien na zdravie, ktorá identifikovala potreby v danej oblasti, medzi ktoré patrí vypracovanie súboru indikátorov napomáhajúcich analyzovanie a monitorovanie vplyvu klimatických zmien na zdravie, úprava súčasnej legislatívy ako aj vzdelávanie v danej problematike.

Realizáciou PD SR sa prispeje k znižovaniu produkcie skleníkových plynov a tým i k celkovému znižovaniu klimatických zmien.

Klimatické zmeny a extrémne výkyvy počasia výrazne ovplyvňujú zdravotný stav človeka. Podľa informácií Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) vedie napr. zvýšenie priemernej ročnej teploty o 1°C k nárastu intenzity úmrtnosti o 1-3 %. Ohrozenými skupinami sú najmä staršie osoby a malé deti, ktoré majú zníženú schopnosť regulácie telesnej teploty. Počas horúcich dní, kedy je vzduch silne znečistený prachovými časticami a prízemným ozónom, možno predpokladať nárast intenzity úmrtnosti na respiračné a kardiovaskulárne choroby.

Kvalita vonkajšieho (voľného) ale i vnútorného ovzdušia (v budovách) je významným faktorom, ktorý ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva.

Zo zdravotného hľadiska sú za najzávažnejšie považované emisie z dopravy, najmä prachové častice PM₁₀, PM_{2,5}, prechavé uhlíkovodíky (osobitne karcinogénny benzén a 1-3 butadién), ďalej emisie CO a NO_x. Zvýšené koncentrácie PM₁₀ v ovzduší vplývajú na ľudský organizmus a prispievajú k vzniku ochorení dýchacieho systému a k vzniku alergických ochorení. Najcitlivejšími skupinami populácie vzhľadom k týmto znečisťujúcim látkam sú astmatici, ľudia s kardiovaskulárnymi a chronickými pľúcnymi ochoreniami, deti a starší ľudia. Realizáciou oblastí podpory a cieľov PD SR sa významnou mierou prispeje k znižovaniu emisií prachových častíc PM₁₀, PM_{2,5} a tiež ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie.

Realizáciou projektov dopravnej infraštruktúry sa zlepšia hlukové pomery v dotknutom území, čo prispeje pozitívne k zdravotnému stavu obyvateľstva, nakoľko hluk pôsobí predovšetkým ako stresový faktor. Negatívne vplývajúci na činnosť kardiovaskulárneho systému, nervovú sústavu a psychiku človeka, pričom znižuje mieru sústredenia, spôsobuje depresie, poruchy spánku a pod.

Ďalším pozitívom bude dobudovanie informačných systémov, ktoré sa zvýšia informovanosť obyvateľstva o kvalite ovzdušia a vôd.

Pozitívnym vplyvom na obyvateľstvo a jeho zdravie bude i vytváranie nových pracovných príležitostí a zvyšovanie zamestnanosti, príjmov a následne i zvýšenie kúpyschopnosti obyvateľstva v dôsledku realizácie PD SR.

Negatívne vplyvy

Vzhľadom na skutočnosť, že ľudia sa zdržiavajú cca 90 % denného času v uzatvorených priestoroch (byty, pracoviská), nadobúda, z hľadiska zdravotného, význam ovzdušie vnútorných priestorov. Za negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva možno považovať realizáciu opatrení súvisiacich so zatepľovaním budov za účelom zníženia spotreby energií.

V dôsledku zatepľovania budov dochádza k následnému zníženiu intenzity ich vetrania. Preto sa v prípade zistenia prirodzenej infiltrácie často dostávajú do protikladu požiadavky na zabezpečenie minimálnych tepelných strát a hygienické požiadavky na vetranie. Dokonale zateplená budova s nadmerným používaním klimatizačných zariadení a s ich nedostatočnou údržbou, vedie k zhoršovaniu kvality vnútorného ovzdušia najmä akumuláciou biologických, mikrobiologických a chemických látok, ktoré negatívne pôsobia na zdravie ich užívateľov.

V takýchto priestoroch dochádza často i k zvýšeniu vlhkosti, čím sa vytvára vhodné prostredie pre plesne.

Negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na obyvateľstvo môžu súvisieť najmä s predpokladaným zvýšením hluku, produkovaným v rámci nových činností, zvýšeným dopravným zaťažením územia a ovplyvnením kvality ovzdušia.

S podmienkou realizácie účinných opatrení a dodržiavania platných limitov sa nepredpokladá závažný negatívny vplyv realizácie strategického dokumentu na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravotný stav. Naopak, predpokladá sa významný pozitívny vplyv jeho realizácie na zdravie obyvateľstva a to tým, že sa zlepší environmentálna, technická a sociálna infraštruktúra.

3. Vplyv na chránené územia [napr. na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo európsku sústavu chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti].

Na základe výsledkov posudzovania vplyvov na životné prostredie možno konštatovať, že pri realizácii opatrení vyplývajúcich z posudzovaného strategického dokumentu môžu vzniknúť situácie, kedy sa navrhovaná činnosť dostane do kontaktu s územím chráneným podľa osobitných predpisov, vrátane území Natura 2000.

Environmentálne dôležité oblasti, ktoré sa nachádzajú v dosahu PD SR v SR, sú chránené najmä na základe dvoch osobitných predpisov:

- územia chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- územia chránené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

V chránených oblastiach je zachovanie územia a ochrana predmetu ochrany pred akýmkoľvek zmenami prvoradá. Chránené územia sú okrem iného relatívne málo narušené antropogénnou činnosťou a sú najcennejšou devízou Slovenska. V súčasnosti sa prejavujú výrazné tlaky na znižovanie výmery a úpravu hraníc predovšetkým národných parkov (prebiehajúci proces zonácie).

Do ochrany sa počíta aj ochrana rozmanitosti, jedinečnosti a krásy prírody a krajiny. Zabezpečenie rozmanitosti, jedinečnosti a krásy slovenskej prírody a krajiny, ako životných podmienok pre človeka a predpokladu pre jeho zotavenie sa v prírode a krajine, je jedným z hlavných cieľov ochrany prírody a krajiny. Tento cieľ obsahuje, okrem iného, zachovanie nezastavaných oblastí ako predpoklad pre zotavenie sa v prírode a krajine, vrátane zachovania krajiny s výnimočnou pestrosťou, jedinečnosťou a krásou, ako aj zachovanie historickej kultúrnej krajiny (napr. hrady, zámky, osídlenie).

Pri realizácii strategického dokumentu bude nevyhnutné akceptovať požiadavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov. Navrhované energetické zariadenia na báze OZE by sa nemali umiestňovať do chránených území a v žiadnom prípade do chránených území s najvyšším stupňom ochrany (4. a 5. stupeň) podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Každá navrhovaná činnosť, ktorá by mala byť umiestnená v územiach chránených podľa osobitných predpisov, bude dôsledne posúdená z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a jej umiestnenie môže byť povolené len v prípade, že nebude mať negatívny vplyv na priaznivý stav tohto územia a neohrozí predmet jeho ochrany, tzn. že sa musia preskúmať všetky informácie a zraniteľnosť druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany lokality.

Všetky druhy projektov musia byť posúdené z hľadiska dlhodobých vplyvov a tie musia byť monitorované a kontrolované. Každý projekt realizovaný v dosahu chráneného územia musí brať do úvahy a realizovať nevyhnutné opatrenia na jeho ochranu na danom mieste.

Súčasťou každého projektu, ktorý sa dostane do kontaktu s chráneným územím, by mala byť i povinnosť zvyšovania povedomia o dotknutom chránenom území (napr. aktívna kampaň) alebo dokonca forma environmentálneho vzdelávania jeho účastníkov. Projekt navrhovaný na území Natura 2000 má predchádzať negatívnym vplyvom na lokalitu, alebo dokonca by mal podporovať ochranu prírody danej lokality do tej miery, ako je to možné. Navrhovateľ projektu musí vždy brať do úvahy skutočnosť, že lokalita, ktorú si vybral pre umiestnenie svojej činnosti, patrí napr. do siete chránených území Natura 2000.

Zvýšenú pozornosť s prísnyim dodržiavaním právnych predpisov je potrebné venovať i umiestneniu zariadení a využívaniu územia vo vodohospodársky chránených územiach (chránené vodohospodárske oblasti, pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov, vodárenské toky, vodohospodársky významné toky).

Pri realizácii konkrétnych projektov súvisiacich s realizáciou strategického dokumentu bude nevyhnutné bez výnimky akceptovať požiadavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a krajiny, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiacich predpisov a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov ako i ďalších predpisov v oblasti ochrany životného prostredia.

S podmienkou realizácie účinných opatrení, ktoré vyplynuli z procesu posudzovania, sa

závažný vplyv realizácie PD SR na chránené územia nepredpokladá.

4. Vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

Realizáciou posudzovaného strategického dokumentu sa v štádiu SEA nepredpokladajú závažné negatívne cezhraničné environmentálne vplyvy, ani vplyvy na ľudské zdravie.

Ďalšie stupne rozpracovania a konkretizácie PD SR - všetky operačné programy, budú posudzované z hľadiska vplyvu na životné prostredie, vrátane posudzovania vplyvov presahujúcich štátne hranice.

Následne každý konkrétny projekt a jeho zmena, ktorý bude spĺňať prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 zákona, bude posúdený z hľadiska vplyvov na životné prostredie vrátane vplyvov presahujúcich hranice SR.

V prípade, že budú identifikované akékoľvek predpokladané negatívne vplyvy presahujúce štátne hranice, budú o tom včas informované dotknuté strany.

IV. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie).

Na základe celkového výsledkov procesu posudzovania vplyvov návrhu strategického dokumentu PD SR na životné prostredie, vykonaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného návrhu strategického dokumentu, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

schválenie strategického dokumentu za podmienky zohľadnenia odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu, uvedených v kapitole VI.3 tohto stanoviska s tým, že jednotlivé operačné programy a projekty pre ktoré PD SR zakladá rámec a ktoré dosiahnu prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 zákona o posudzovaní vplyvov budú dôsledne posúdené z hľadiska vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant.

Na schválenie sa odporúča návrh strategického dokumentu vo variante, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie, korigovaný podľa relevantných pripomienok, predložených počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu.

3. Odôvodnenie bodov 1 a 2.

Strategický dokument PD SR bol predložený na posúdenie v jednom variante riešenia, ktorý bol porovnávaný s nulovým variantom tzn. variantom stavu, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal. Jediný navrhovaný variant bol výsledkom konsenzu jednotlivých pracovných skupín a zohľadnenia opodstatnených pripomienok v rámci jeho prípravy a prerokovania.

Stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona o posudzovaní vplyvov, v obsahu a štruktúre podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, na základe oznámenia o strategickom dokumente, správy o hodnotení strategického dokumentu, návrhu strategického dokumentu, doručených stanovísk, výsledkov verejného prerokovania, odborného posudku a výsledkov konzultácií.

Pri hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a vypracovaní stanoviska postupovalo MŽP SR podľa jednotlivých ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov.

Pri odporúčaní schválenia PD SR boli brané do úvahy predpokladané environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy na národnej úrovni ako aj vplyvy na jednotlivé zložky a faktory životného prostredia (horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy, pôdu, miestnu klímu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody, hlukovú situáciu a ďalšie fyzikálne a biologické faktory, na genofond, biodiverzitu, ekologickú stabilitu, územia chránené podľa osobitných predpisov vrátane území Natura 2000, krajinu, územný systém ekologickej stability, obyvateľstvo a jeho zdravie, na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, kultúrne hodnoty nehmotnej povahy a využívanie zeme).

Z výsledkov posudzovania vplyvov strategického dokumentu podľa druhej časti zákona o posudzovaní vplyvov vyplynulo, že návrh PD SR v posudzovanom variante je prijateľný z hľadiska predpokladaných negatívnych i pozitívnych vplyvov na životné prostredie.

V rámci procesu posudzovania sa preukázal potenciál pozitívnych vplyvov PD SR na životné prostredie a zdravie obyvateľstva za predpokladu realizácie preventívnych opatrení a zabezpečenia monitoringu environmentálnej optimálnosti s účelom eliminovať resp. minimalizovať potenciálne negatívne vplyvy implementácie PD SR na životné prostredie.

Opodstatnené pripomienky vznesené v rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu boli premietnuté do kapitoly VI.3 Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

Podľa § 17 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov je obstarávateľ povinný zohľadniť stanovisko MŽP SR, predložené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu.

Podľa § 17 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov majú byť výsledky posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zohľadnenie vyhodnotenia predložených

stanovísk spolu s ich vyhodnotením uvedené rezortným orgánom v doložke vplyvov na životné prostredie (obsah doložky vplyvov na životné prostredie je uvedený v prílohe č. 7 zákona o posudzovaní).

Ak však obstarávateľ nezohľadní pripomienky vyplývajúce z tohto stanoviska z posúdenia strategického dokumentu, je podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov povinný svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu s týmto stanoviskom z posúdenia strategického dokumentu schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu. Obstarávateľ zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnil a zapracoval do návrhu strategického dokumentu, ako zohľadnil obsah a závery správy o hodnotení strategického dokumentu, ako zohľadnil dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnych alternatív strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami.

V prípade, že schvaľujúci orgán schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo predložené, vypracuje v spolupráci s obstarávateľom informácie podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov. Obstarávateľ následne, v zmysle § 15 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov, doručí schválený strategický dokument, ktorému predchádzalo posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov v listinnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát MŽP SR a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom. MŽP SR súčasne zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

4. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu a ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi vrátane návrhu monitoringu a o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Environmentálne aspekty sú integrálnou súčasťou PD SR, nakoľko ciele a navrhované opatrenia v rámci prioritných oblastí podpory sú priamo zamerané na zohľadnenie a riešenie environmentálnych problémov a udržateľného rozvoja.

Cieľom strategického environmentálneho posudzovania bolo posúdiť predpokladané vplyvy PD SR na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a navrhnúť také opatrenia, ktoré budú eliminovať a minimalizovať pravdepodobné negatívne vplyvy.

Výsledok posudzovania bude zohľadnený pri úprave strategického dokumentu pred jeho schválením. Návrh vhodných environmentálnych indikátorov na monitorovanie implementácie strategického dokumentu a navrhnuté opatrenia na realizáciu PD SR sú zárukou, že vplyvy na životné prostredie budú kontrolované a minimalizované priebežne spolu s implementáciou strategického dokumentu.

Návrh PD SR bol predložený na posúdenie v jednom variante riešenia. Pri vypracovaní návrhu PD SR sa okrem iného zvažovali viaceré varianty zohľadňujúce ciele a geografický rozmer a hľadali sa najvhodnejšie riešenia, ktoré boli zapracované do konečného návrhu strategického dokumentu. Jediný variant bol vypracovaný za účasti partnerov z oblasti verejnej správy, hospodárskej a sociálnej oblasti, subjektov, ktoré zastupujú občiansku spoločnosť vrátane partnerov z oblasti životného prostredia, mimovládnych organizácií a subjektov zodpovedných za podporu rovnosti a nediskriminácie.

K správe o hodnotení strategického dokumentu bolo podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov predložených celkom 11 písomných stanovísk. Z toho bolo 7 stanovísk od dotknutých subjektov (zainteresovaných orgánov štátnej správy a samosprávy), z ktorých 4 stanoviská boli bez pripomienok a požiadaviek. Žiadny z týchto orgánov nevzniesol pripomienky, ktoré by zásadným spôsobom obmedzovali alebo znemožňovali schválenie strategického dokumentu. Predložené pripomienky boli formálneho alebo všeobecného charakteru a týkali sa vypracovania návrhu strategického dokumentu PD SR ako aj vypracovania správy o hodnotení strategického dokumentu. Pripomienky a požiadavky dotknutých subjektov, ktoré súviseli s vplyvom PD SR na životné prostredie vzalo MŽP SR na vedomie tým, že budú využité pri spracovávaní aj ďalších stupňov - operačných programov. Pripomienky dotknutých subjektov nemajú zásadný vplyv na hodnotenie vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie. Vyhodnotenie zohľadnenia stanovísk dotknutých subjektov je uvedené v kapitole III.6 tohto stanoviska.

Profesijné združenie Klub 500 a Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky (AZZZ SR) vyjadrili pripomienky k správe o hodnotení strategického dokumentu. Všetky pripomienky, ktoré AZZZ SR doručilo, sa týkali správy o hodnotení strategického dokumentu, a to konkrétne časti „Poľnohospodárstvo“, uvedenej v kapitole III.1.6 správy o hodnotení strategického dokumentu, ktorá je vypracovaná v rozsahu jednej strany. AZZZ SR požadovalo vo svojich pripomienkach prepracovanie tých častí PD SR, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a potravinárstvom, hoci také sa v strategickom dokumente nenachádzajú. V stanoviskách týchto dvoch subjektov k správe o hodnotení strategického dokumentu nebol vyjadrený nesúhlas s prijatím strategického dokumentu. Vyhodnotenie zohľadnenia stanovísk týchto dvoch subjektov je uvedené v kapitole III.6 tohto stanoviska.

Za stanoviská dotknutej verejnosti možno, okrem stanoviska Klubu 500 a AZZZ SR považovať i tie, ktoré predložil Inštitút vodnej politiky a Ing. Ján Plesník. Obaja predložili úplne identické stanoviská k návrhu strategického dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu. Podstatná časť pripomienok a požiadaviek týchto dvoch subjektov k strategickému dokumentu sa týkala doplnenia, resp. modifikácií oblastí podpory v rámci druhého cieľa politiky súdržnosti: 2. Zelenšia nízkouhlíková Európa. MŽP SR má za to, že je potrebné, aby obstarávateľ pripomienky z ich stanovísk smerujúce priamo k PD SR zvažil pre možnosť ich využitia/zapracovania do upravenej verzie návrhu PD SR za predpokladu rešpektovania podmienok stanovených v rámci európskej legislatívy pre politiku súdržnosti 2021 - 2027 a rovnako zohľadnenia pripomienok EK k návrhu PD SR. Aj k správe o hodnotení strategického dokumentu mali tieto subjekty detailné pripomienky a návrhy,

ktoré budú vzhľadom na ich podrobnosť a príslušnosť k rôznym stupňom prípravy a rozpracovania strategického dokumentu zohľadnené pri ďalšom rozvinutí a konkretizácii jednotlivých cieľov a oblastí podpory PD SR, a to v rámci vypracovania a posudzovania vplyvov operačných programov a posudzovania konkrétnych projektov, pre ktoré posudzovaný strategický dokument zakladá rámec. Oba subjekty vo svojich detailných pripomienkach k správe o hodnotení strategického dokumentu predovšetkým poukazovali na rôzne aspekty či požadovali dôslednú aplikáciu Rámcovej smernice o vode (Smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000) a aplikáciu vodného zákona (zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách). Pripomienka týkajúca sa zohľadnenia požiadaviek zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a Rámcovej smernice o vode pri posudzovaní projektov bola vzatá na vedomie, pretože už bola zohľadnená v rámci správy o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole V.1. Opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu. Okrem toho subjekty požadovali doplnenie správy o hodnotení strategického dokumentu o také podrobnosti o vplyvoch na životné prostredie, ktoré bude možné identifikovať až v etape posudzovania konkrétnych projektov podľa tretej časti zákona o posudzovaní vplyvov. Podrobnejšie vyjadrenia sú uvedené v kapitole III.6 tohto stanoviska.

Konzultácií podľa zákona o posudzovaní vplyvov sa v rámci procesu posudzovania vplyvov PD SR na životné prostredie zúčastnili dva subjekty: Združenie domových samospráv a František Hamšík.

Združenie domových samospráv najskôr zaslalo pripomienky podľa zákona o posudzovaní vplyvov k oznámeniu o strategickom dokumente aj k rozsahu hodnotenia. Pripomienky Združenia domových samospráv predložené k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu PD SR sú vyhodnotené v rámci prílohy č. 5 správy o hodnotení strategického dokumentu, kde sú podrobne uvedené vyjadrenia obstarávateľa k jednotlivým pripomienkam tohto subjektu. Štyri pripomienky Združenia domových samospráv, ktoré boli bez priameho účinku na oznámenie o strategickom dokumente či na rozsah hodnotenia, boli vzaté na vedomie. V dvoch prípadoch pripomienok bolo účastníkovi vysvetlené, že predmetom aktuálneho posudzovania nie je územný plán. Celkom 13 požiadaviek bolo vyhodnotených ako nesúvisiacich s posudzovaným strategickým dokumentom. Požiadavka na zohľadnenie pripomienok Združenia domových samospráv k zisťovaciemu konaniu, záväznej časti strategického dokumentu a zapracovaniu jeho pripomienok do podmienok vydaného rozhodnutia nemali vo vzťahu k predmetnému konaniu opodstatnenie, nakoľko PD SR nepodlieha zisťovaciemu konaniu, strategický dokument nemá záväznú časť a výstupom predmetného konania nie je rozhodnutie. Záverom možno uviesť, že pripomienky Združenia domových samospráv predložené v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente a rozsahu hodnotenia boli vyhodnotené zväčša ako nedôvodné.

Združenie domových samospráv po zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu stanovisko k správe o hodnotení strategického dokumentu nepredložilo, ale predložilo požiadavku na (cit.) „*Písomnú konzultáciu podľa § 63 a § 65g zákona EIA K vyhodnoteniu*

pripomienok doručených k zámeru...“. Na požiadavku Združenia domových samospráv v rámci konzultácií reagoval obstarávateľ písomne. MŽP SR odporúča obstarávateľovi sa opodstatnenými požiadavkami Združenia domových samospráv, ktoré boli vznesené v procese posudzovania strategického dokumentu zaoberať a podľa možností ich zohľadniť pri príprave ďalších environmentálnych dokumentácií (napr. k nadväzujúcim operačným programom). Opodstatnené pripomienky boli reflektované v návrhu opatrení tohto stanoviska, v kapitole VI.3.

V rámci konzultácií k oznámeniu o strategickom dokumente požiadal o informácie k strategickému dokumentu p. František Hamšík. Informácie k jednotlivým bodom strategického dokumentu mu boli poskytnuté písomne obstarávateľom. Uvedené vyjadrenie tvorí samostatnú prílohu správy o hodnotení strategického dokumentu.

Všetky pripomienky dotknutej verejnosti predložené v procese posudzovania boli dôsledne vyhodnotené a sú súčasťou dokumentácie z procesu posudzovania. Opodstatnené pripomienky z procesu posudzovania na čiastočnú úpravu strategického dokumentu sa zohľadnia pri vypracovaní finálnej verzie návrhu PD SR po zvážení obstarávateľom strategického dokumentu. V aktualizovanom PD SR nebude možné zohľadniť pripomienky, ktoré obsahujú také podrobné návrhy, že presahujú účel a rozsah strategického dokumentu.

Rezortný orgán vo finálnom návrhu strategického dokumentu zohľadní stanovisko MŽP SR, predložené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom podľa § 17 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov.

Finálna verzia strategického dokumentu bude predložená na schválenie vláde SR. Súčasťou materiálu na rokovanie vlády je aj táto „Doložka vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie“, vypracovaná podľa prílohy č. 7 k zákonu o posudzovaní vplyvov, súčasťou ktorej je i „Vyhlasenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu a ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi vrátane návrhu monitoringu a o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.